500 KURUŞ
YIL 6 SAYI 2167.
SALI 19 HAZİRAN 1979

EKONOMİ

Politika

SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

bir ekmek bir Politika

İktidar	:	220
Muhalefet	:	222
Ortada	:	2
Meclis Başkanı	:	1
Boş	:	5

İktidarın 220 oyunu CHP'nin 208, DP'nin 1, bağımsız bakanların 8 ile Oğuz Atalay, Salih Yıldız ve Hilmi İşgüzar'ın oyları oluşturuyor.

Muhalefetin 222 oyu ise AP'nin 175, MSP'nin 23, MHP'nin 17, MNP'nin 1, CGP'nin 1 ile Akova, Musaoğlu, Yıldırım, Cengiz ve Zilan'ın oylarından oluşuyor. Ortadaki iki oy ise Federal Almanya'da bulunan B. Turgut Boztepe ile bağımsız Nurettin Yılmaz'a ait.

Meclis'te son durum

Septioğlu

Musaoğlu

Cengiz

Yıldırım

Zilan

Septioğlu AP'ye geçti, Zilan'ın iktidara oyu yok, Yıldırım, Musaoğlu ve Cengiz Hacı Ali'nin konuğu

HÜKÜMET ATEŞ ÇEMBERİNDE

Mataracı, Can, Kılıç ve Tan dün bir saat toplandılar

- Ecevit, Meclis'teki son sayısal durum konusunda, «Hesap yapmaya vaktim olmadı» şeklinde konuştu

Ankara (Politika) — Gümrük ve Tekel Bakanı Tuncay Mataracı, Adalet Bakanı Mehmet Can, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Mete (Devamı Sa. 7. Sü. 7'de)

- CHP'nin, Mataracı ile ilgili gensoruyu engellemek için bugün Meclis toplantısına katılmayacağı öne sürülüyor.
- AP'liler bugün CHP'den 3 istifanın daha olacağını öne sürerken, CHP'liler de AP'den transferler olacağını iddia ediyor.
- Septioğlu'na yakınlığı bilinen Kılıç, AP'ye geçmeyeceğini söylerken Karaaslan, «Yarın için birşey söyleyemem» diyor.

Ankara, (Politika) — Ankara'da son transferlerle politik hava son derece kızıştı. Ve hükümet tam anlamıyla sallanmaya başladı.

Bugün yapılacak olan Millet Meclisi Genel Kurulu'nda çoğunluğun sağlanması halinde Gümrük ve Tekel Bakanı Tuncay Mataracı hakkında AP'liler tarafından verilen gensorunun gündeme alınıp alınmaması görüşülecek. Gensorunun gündeme alınıp alınmamasında anahtar rolü oynayacak olanların eski CHP'li 5 bağımsız milletvekilinin olduğu belirtiliyor.

Hükümeti kesin olarak düşürebilmek için haftaya son derece hızlı giren AP'liler saat 12.00'de Balıkesir Bağımsız Milletvekili Cemalettin İnkaya'yı transfer eder etmez dünkü politik gelişmeler hızlandı. İnkaya'nın hemen ardından AP Genel Merkezinde düzenlenen bir törenle Devlet Bakanı Ali Rıza Septioğlu da AP'ye girdiğini resmen açıkladı. Septioğlu törende bakanlık görevinden de ayrıldığını bildirdi. İki transferi arka arkaya gerçekleştiren AP'liler basın mensuplarına yarın yeni transferler olacağını da bildirdiler.

Öteyandan Ankara'da istifaların birbirini izlemesi üzerine çeşitli bakanların istifalarına ilişkin haberler dolaşmaya başladı. Kabinede 3'ler olarak tanınan ve Septioğlu ile birlikte hareket eden Mustafa Kılıç ile Ahmet Karaaslan istifa etmeyi düşünmediklerini basın men (Devamı Sa. 7. Sü. 6'da)

Balat'ta kahvehane tarandı 1 kişi öldü 10 kişi yaralandı

- Bir emlak bürosuna açılan ateşte emekli komiser öldü, emekli assubay yaralandı
- İTÜ öğrencileri dersleri boykot ederek arkadaşlarının gözaltına alınmalarını protesto ettiler.
- Bakırköy Halkevindeki bombalama olayında kulaklarının zarı patlayan İrfan Kalkan'ı polis gözaltına aldı

Haber Merkezi — İstanbul'un Balat semtinde karakola beşyüz metre uzaklıktaki bir kıraathane, komandolar tarafından tarandı. Olayda bir kişi öldü, on kişi yaralandı. İskenderun'da Pol-Bir'li polislerin Maden-İş 18. Bölge Temsilciliği sekreterine işkence yaptıkları bildiriliyor. Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesinde devam zorunluluğunun kaldırılmasını isteyen öğrenciler, dün derslere girmediler.

İstanbul'un Balat semtinde karakola beş yüz metre uzaklıktaki bir kıraathane komandolar tarafından dün öğle üzeri tarandı, bir kişi öldü, 3'ü ağır 10 kişi yaralandı.

Balat Emniyet Amirliği'nden alınan bilgiye göre, 3 kişi Haliç Kıraathanesine gelerek rastgele ateş açtı. Ellerinde otomatik silahlar bulunan bu kişilerin açtığı ateş sonucu bakkallık yapan İrfan Taşer olay yerinde öldü. Ercan Erkman, Çetin Yılmaz, Remzi Aydın Eryürek, Hasan Veli Aşıkçı, Arşevir Dedeyan, Maksut Taşer, Alaaddin Ergür, Şaban Nedo, Şefik Avcı ve Erkan Doruk yaralandılar. Yaralılardan Erkan Doruk, Remzi Aydın Eryürek ve ölen bakkalın kardeşi Maksut Taşer'in durumunun ağır olduğu öğrenildi.

Görgü tanıklarının ifadesine göre, saat 12.30 sıralarında Haliç Kıraathanesinin önüne gelen saldırganlar, önce «içerden mi tarayalım, dışardan mı tarayalım» tartışması yaptılar. Ardından hızla içeriye girerek, ellerindeki otomatik silahlarla oturanların üzerine rastgele ateş etmeye başladılar. İleri (Devamı Sa. 7. Sü. 2'de)

Türk-İş yöneticileri Ecevit'e 2 dosya ve bir kapalı zarf verdiler.

Ankara (Politika) — Başbakan Bülent Ecevit ve bazı bakanlar Türk-İş Genel Başkanı İbrahim Denizcier ve İcra Kurulu ile Genel Yönetim Kurulu üyeleriyle bir görüşme yaptı. Dün saat 17.30'da başlayan görüşmede Türk-İş hükümetten çözüm bekleyen sorunları ile son ekonomik kararlarla ilgili görüşlerini açıklayan iki dosya sundu. Türk-İş yöneticileriyle görüşme devam ederken toplantıya işkollarıyla ilgili bakanlar çağrıldı. Türk-İş yöneticileri Ecevit'e 2 dosyanın yanısıra bir de kapalı zarf verdiler.

Türk-İş'in yöneticileri hükümeet verdikleri dosyalarda en az geçim indirimi, zamlarla ilgili önlemler, kira ve konut sorunu, kamu kuruluşları, işsizliğin azaltılması için etkin ve kalıcı önlemler, enerji buhranı, toplumsal anlaşmada yeralan konularında öneriler getirdiler.

Türk-İş'in sunduğu öneriler arasında ayrıca bazı kamu işyerlerindeki olaylar, kapanan işyerleri, işçi alacakları, taksitle ve çekle ödeme, işçi - memur ayırımı, SSK konut kredisi, tam gün yasası ve getirdiği sıkıntılar, Yargıtay kararları gibi konularda da çeşitli görüşler sunuldu. Türk-İş'in verdiği dosyada «Dünya Komünist (Devamı Sa. 7. Sü. 3'de)

KIBRIS'TA TOPLUMLARARASI GÖRÜŞMELER HAFTADA 3 GÜN YAPILACAK

- Ankara'da 22 demokratik örgüt, Kıbrıs'la emperyalizmin oyunlarına dikkati çekti.

Ajanslar — Kıbrıs'ta Türk ve Rum toplumları arasındaki görüşmeler dün de devam etti. Görüşmelerin haftada 3 gün sürdürülmesinin kararlaştırıldığı dünkü toplantıda Kipriyanu-Denktaş görüşmeleri'nin gündem maddeleri ele alındı. Öte yandan Ankara'da ortak bir açıklama yapan 22 demokratik kitle örgütü, görüşmelerin emperyalizmin istekleri doğrultusunda yürütülmemesini istediler ve Denktaş yönetiminin toplumlararası yumuşamayı baltalayıcı tutumuna dikkati çektiler.

Kıbrıs sorununa barışçı bir çözüm arayan Türk ve Rum toplumu temsilcileri, dün saat 18.00'de yeniden biraraya geldiler.

(Devamı Sa. 7. Sü. 1'de)

Brejnev hemen SALT-3'ün hazırlanmasını istedi

SALT-2 DÜN İMZALANDI

- Ecevit Newsweek dergisine verdiği demeçte U-2'lerin SALT görüşmelerinde ele alınmasını istedi

Dış Haberler Servisi — Bütün dünyanın büyük bir heyecanla beklediği, Stratejik Silahların Sınırlandırılması Anlaşması (SALT-2) dün Viyana'da Hofburg Sarayı'nda imzalandı. SBKP Genel Sekreteri ve Yüksek Şura Prezidyumu Başkanı Leonid Brejnev ile ABD Başkanı Jimmy Carter, imza töreninden sonra yaptıkları açıklamalarda, anlaşmanın tüm dünya açısından gerekli olduğuna ve dünyada barışın egemen olması için yaşamsal önem taşıdığına dikkati çektiler.

SBKP Genel Sekreteri Brejnev, vakit geçirmeden SALT-3'ün hazırlıklarına başlamak gerektiğine işaret etti. Sınırlandırmayla işin bitmediğini kaydeden Brejnev, stratejik silahların azaltılması yolundaki çalışmaların daha büyük önem (Devamı Sa. 7. Sü. 4'de)

TMMOB Başkanı, Kemal Uzun'un serbest bırakılmasını istedi

Ankara (Politika) — Türkiye Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Başkanı Teoman Öztürk, Başbakan Bülent Ecevit'e bir telgraf çekerek TÖB-DER Genel Sekreteri Kemal Uzun'un serbest bırakılmasını ve kapalı bulunan demokratik örgütlerin açılmasını istedi.

Telgraf metni özetle şöyle: «Demokratik örgütler üzerindeki baskılar hızla yoğunlaşmaktadır. Geçtiğimiz günlerde, TİB, DEV-GENÇ, SGB ve İKD kapatılmıştır. De- (Devamı Sa. 7. Sü. 1'de)

141. maddeden açılan iki davada karar verilemedi

İzmir (A.A.) — Birinci ve Dördüncü Ağır Ceza Mahkemeleri baktıkları iki davayı TCK'nun 141. maddesinin Anayasa Mahkemesinde olması nedeniyle karara bağlayamadılar.

1. ve 4. Ağır Ceza Mahkemelerinde gizli örgüt kurmak ve örgüte üye olmak suçlarından dün yargılanan 6 sanık için mahkeme başkanları, kararlarını ancak Anayasa Mahkemesinin TC yasasının 141. maddesini iptal edip etmeme yolunda alacağı karardan sonra verebileceğini bildirdiler.

THKP-C Eylem Birliği adlı örgüte üye olmak suçundan yargılanan Doğan Kılınç ve Barış Oymak isimli sanıkları, dün Dördüncü Ağır Ceza Mahkemesindeki duruşmalarında Emniyet Birinci Şubeden tanık olarak gelen polislerin POL-BİR üyesi olduklarını ve kasıtlı ifade verdiklerini öne sürdüler.

Mahkeme Başkanı tanık olarak dinlenen iki polis memurunun çelişkili ifadeler verdiğinin saptandığını bildirdi, iki ifadeyi de zapta geçirdiler.

Sanık avukatının İzmir 1. kinci Ağır Ceza Mahkemesinin TC yasasının 141. maddesinin iptali için Anayasa Mahkemesine başvurduğunu anımsatması üzerine, 4. Ağır Ceza Mahkeme Başkanlığı, karar için Anayasa Mahkemesinden gelecek (Devamı Sa. 7. Sü. 3'de)

Benzin karnelerinin satışına bugün başlanıyor

İstanbul (AA) — İstanbul'da bugün saat 13.00'den itibaren satışına başlanacak benzin kartlarının dağıtımı konusunda dün İl Özel İdare Müdürü Başkanlığında düzenlenen toplantıda Özel İdarece alınması öngörülen önlemler saptandı.

Özel İdare Müdürü İbrahim Arışan yaptığı açıklamada, Fatih, Eminönü, Şişli, Beyoğlu, Bakırköy gibi büyük ilçelerde kart satışlarına en az 9 memurla baş Devamı Sa. 7. Sü. 3'de

Maraş davasında 49 sanığın tahliye istemleri reddedildi

- Yargılama gölgede 38 dereceyi bulan sıcaklıkta sürdürüldü ikisi kadın 3 sanık sıcaktan baygınlık geçirdi

Adana (A.A.) — Adana, K. Maraş, Gaziantep ve Adıyaman İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı 3 numaralı Askeri Mahkemede, K. Maraş katliamı davası sanıklarının sorgularına devam edildi.

Hava Pilot Albay Nizamettin Akın başkanlığında Hakim Kıdemli Binbaşı Ayhan Ulusoy, Hakim Kıdemli Binbaşı Kerim Günay, İddia Makamında Deniz Hakim Ön Yüzbaşı Özcan Özkan ve Hakim Kıdemli Yüzbaşı Okan Yalçın'dan oluşan 3 numaralı Askeri Mahkeme, dünkü duruşmaya saat 07.30'da başladı. Saat 13.15'e kadar süren duruşmada, 18 kişinin canverdiği Yenimahalle ve Sakarya Mahalleleri olaylarına adı karışan sanıklardan 49'unun sorguları yapıldı. Sanıklar, iddianamede işledikleri ileri sürülen suçlarla ilgileri bulunmadığını iddia ettiler ve tahliye isteminde bulundular. Mahkeme heyeti, tahliye istemlerinin bu olaylarla ilgili sorgu tamamlandıktan sonra dikkate alınacağını bildirdi.

3 TUTUKLU SICAKTAN BAYILDI

Yargılama gölgede 38 de- (Devamı Sa. 7. Sü. 6'da)

İçişleri Bakanlığı TÖB-DER tüzüğünü onayladı

Ankara (Politika) — İçişleri Bakanlığı TÖB-DER'in itirazlarını yerinde bularak daha önce değiştirilmesini istediği tüzüğü kabul etti. TÖB-DER Genel Merkezinden alınan bilgiye göre İçişleri Bakanlığı dün bir yazı yazarak itirazın yerinde bulunduğunu belirtti ve olağanüstü genel kurula gidilmesine gerek kalmadığını bildirdi.

Bilindiği gibi İçişleri Bakanlığı TÖB-DER'in 4. olağan genel kurulunda yapılan tüzük değişikliklerini (Devamı Sa. 7, Sü 8'de)

Akkuyu Nükleer Santrali için İsviçre'den kredi geliyor

Ankara (ANKA) — Mersin'in Akkuyu yöresinde kurulacak Akkuyu Nükleer Santralı projesinin müşavir ve mühendislik hizmetlerinin finansmanı için İsviçre'nin Swiss Bank Corporation ile imzalanan kredi anlaşması, imzalandığı 28 Aralık 1978 tarihinden itibaren yürürlüğe girmek üzere Bakanlar Kurulu tarafından onaylandı.

Banka, Türkiye Elektrik Kurumu'na proje için toplam 17 milyon 452 bin İsviçre frangı tutarında kredi sağlayacak. Bu kredinin 2 milyon 978 bin frank tutarındaki bölümü daha önce, TEK tarafından bir mühendislik firması ile imzalanan sözleşme gereğince, firmanın hakedişlerini karşılamak amacıyla verildi. Bu (Devamı Sa. 7. Sü. 7'de)

TIP, TSİP'in çağrısını manevra olarak tanımladı

- 11 sayfalık mektupta önceki görüşmelerin kesilmesinden TSİP'nin sorumlu olduğu öne sürüldü

Ankara (Politika) — Türkiye İşçi Partisi Merkez Yürütme Kurulu Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'ne bir mektup yazarak iki partinin birleşmeleri önerisini yineledi. TSİP'in «iş ve eylem birliği» yapmak şeklindeki önerisini 14 Ekim seçimlerine yönelik bir «manevra» olarak niteleyen TİP Yürütme Kurulu 1 Mayıs'ta başlayan çalışmaların kesilmesinden bu partinin sorumlu olduğunu öne sürdü.

Birleşme çalışmalarının sona yaklaşması sırasında TSİP'in başta sözkonusu olmayan «ortak çalışma»yı koşul haline getirdiğinden yakınılan 11 sayfalık mektupta birleşmeyi subjektif değer- (Devamı S. 7. S. 5'de)

haftada bir

AHMET KARDAM

Tünelin ucundaki ışık

Hükümet IMF'nin dayattığı tüm koşullara teslim oldu. Türk Lirasının değeri düşürüldü. Yeni zamlar yapıldı. Başbakan Ecevit de müjdeyi verdi:

Tünelin ucundaki ışık görünmüştür (!)

Gerçekten tünelin ucunda bir ışık görünüyor da, bu ışık neyin ışığı? İşte bunun yanıtı verilmeli.

Başbakan bu ışığın «Kurtuluşun ışığı» olduğunu söylüyor. Bu ışık uğruna işçileri, emekçileri sıkıntıya katlanmaya çağırıyor. Özveriye çağırıyor. Ardından hemen ekliyor:

Merak etmeyin, sıkıntıyı hakça dağıtacağız.

Yani bu sıkıntının hepsini işçiler, köylüler, memurlar, emekçiler çekmeyecekmiş. Bu sıkıntıdan Koç'lar, Sabancı'lar Eczacıbaşı'lar da paylarını alacaklarmış. Buna inanmamız isteniyor.

— Halkı ezdin, mahvettin, diyor. Ecevit de ona:

— Sen de aynı şeyi yapmadın mı sanki? diye yanıt veriyor.

Demirel'e böyle yanıt verebilirsiniz belki. Ama halkın sorduğu sorulara ne yanıt vereceksiniz? Kendisinden özveri istenilen halk soruyor:

— Büyük sermayeye, işbirlikçilere, emperyalizme dayanmaktan vazgeçip işçi sınıfına, emekçi yığınlara dayanacak mısınız? Sınıf sendikalarını bölme, ilerici örgütleri kapama, onlara baskı yapma politikasını bırakacak mısınız? Sıkıyönetimi kaldıracak mısınız?

Bu soruyu «hayır» diye yanıtlıyorsunuz. Çünkü IMF size kemerleri sıkma politikasını kabul ettirdi. Halkın kemerleri ise, ancak onu baskı altında tutarak sıkılabilir.

— Peki, bir buçuk yıldır hükümettesiniz. Bu süre içinde işçilerin, köylülerin, emeği ile geçinenlerin durumlarında hiç düzelme oldu mu? Koç'ların, Sabancı'ların ve benzerlerinin sömürüleri biraz olsun frenlendi mi?

Bu soruya da yanıtınız «hayır» oluyor. 1978 yılında işçilerin gerçek ücretleri yüzde 19 düştü. Memurlarınki ise yüzde 3,5. taban fiyatları politikası ile köylülerin gelirleri en az yüzde 24 geriledi. Emekçilerin durumunu 12 Mart bile bunca kötüleştirememişti. Ama bütün bunlara karşılık 1978 yılı Koç'lar, Sabancılar için altın yıl oldu. Bunların kârlarındaki artış yüzde 150'ye kadar varıyor.

— Peki, şimdi bu devalüasyondan ve zamlardan sonra büyük sermaye halkın tükettiği mallara zamlar yapmaya başlayacak. Sıkıntıyı hakça dağıtacağını söyleyen hükümet, tekellerin fiyatları artırmasını nasıl önleyecek?

Bu sorunun yanıtını başbakan 12 Haziran'da verdi, dedi ki:

— İş çevrelerine bir çağrı yaptım. Fiyatları artırmamalarını istedim. Fiyat artışlarını önlemekte devletin olanakları yeterli değildir. Yani, Koç'ların, Sabancı'ların insafına kalmış herşey.

— Peki, gerici faşist güçler, tekeller, Türkeş'ler, Demirel'ler hükümeti devirmek, halkın üzerine kanla, ateşle yürümek plânları içindeler. Faşist tırmanış azgınca sürüyor. Tehlike büyüktür. Hükümet buna karşı ne önlem alacak?

Bu sorunun yanıtını da Maliye Bakanı, IMF'nin uzattığı teslim belgesini imzalamak için Paris'e hareket etmezden önce verdi:

— Allah saklasın, allah saklasın(!)

Halka «kurtuluş ışığını» müjdeleyen ve bu uğurda halktan özveri isteyen hükümetin politikası budur işte. Başbakan Ecevit'in tünelin ucunda gördüğü ışık, kurtuluşun ışığı değil, IMF'nin yaktığı o uğursuz «yeşil ışıktır». Bugüne kadar o yeşil ışığın peşinde koşan hükümetler hep oldu. Sonuç ortadadır. Dünyanın her yerinde, o yeşil ışık halklara yalnızca ve yalnızca yerli-yabancı tekellere kölelik. Zam, yoksulluk, işsizlik, sefalet, kan ve onun «kurtuluşun ışığı» olduğunu söyleyen Sayın Ecevit, IMF'nin eline teslim edilip de kaderi bu olmamış bir tek halk gösterebilir mi yeryüzünde?

İşçiler, köylüler, emeği ile geçinenler için kurtuluş IMF'nin yeşil ışığında değil, kendi ellerindedir. İşçi sınıfı, emekçi halk IMF'nin yaktığı bu yeşil ışık için, yabancı tekeller için, Koç'lar, Sabancı'lar için sıkıntıya katlanmaya razı olmadı, olmayacaktır. Gerici, faşist güçlerin hükümeti düşürme plânlarını bozmak, faşizme geçit vermemek, ileri, demokratik, halktan yana bir iktidarı işbaşına getirmek için verilen savaşım durmayacaktır.

Halk ancak böyle bir savaş uğruna özveriye katlanır.

FORUM

Yükseköğretim kurumlarının kapıları zorlanmalıdır

Yükseköğretim kurumlarına giremeyecek 400 bine yakın öğrenci, bunların ana-babaları, demokratik kuruluşlar, siyasal partiler, basın, sendikalar, parlamenterler, hükümet, Milli Eğitim Bakanlığı, yükseköğretim kurumlarının mevcut kapasitelerinin boş durmasına karşı çıkmalı daha çok sayıda öğrencinin açıkta kalmaması için yüksek öğretim kurumlarının yüzde 40 oranında kullanılmayan kapasitelerinin kullanılması yönünde çaba harcamalıdırlar.

Nazım BAYATA

15.6.1979 günü ÜSS (Üniversitelerarası Seçme Sınavı) yapıldı. Bilindiği gibi, 1960 yıllarından sonra, başta üniversiteler olmak üzere, öteki yüksek öğretim kurumlarının bazıları, çeşitli akademi ve yüksek dereceli okullar, merkezi bir sınav sonucu öğrenci seçme ve yerleştirme (kabul) sistemine geçmişlerdir. Bu sisteme, kısaca merkezi kayıt sistemi (MKS) adı verilmektedir.

Son yıllarda, MKS yolu ile öğrenci alan yüksek öğretim kurumlarına girmek için yapılan ÜSS'ye katılan adayların sayısı hızla artmıştır. Örneğin, bu yıl yapılacak ÜSS'ye başvuran adayların sayısı 434 bindir. Oysa geçen yıl ki sınava 358 bin öğrenci girmişti. Geçen yıla göre artış 76 bindir.

ÜSS'YE GİREN ADAYLARIN SAYISI HIZLA ARTARKEN ÜSS SONUCU YERLEŞTİRİLEN ÖĞRENCİ SAYISI YERİNDE SAYMAKTADIR

1974 yılında yapılan ÜSS'ye 224 bin öğrenci katılmışken, aradan geçen beş yıl içinde bu sayı, yüzde 193.33 artarak, bu yıl 434 bine ulaşmıştır. Buna karşılık, 1974 ÜSS'ye katılanlardan 37.271 kişi, MKS'ye bağlı çeşitli yüksek öğretim kurumlarına (üniversite, akademi, yüksek dereceli okul) yerleştirilmiştir. Yerleşenlerin sınava girenlere oranı: % 16.60'dır. Bu yıl sınava girecek 434 bin adayın yerleştirilmesi için, yüksek öğretim kurumlarının saptayıp açıkladıkları kontenjan ise 37.602'dir. 1974 yılından bu yana aradan geçen beş yıl içinde yerleştirilecek öğrenci sayısındaki artık (37.602 - 37.271) = 331 (yalnız üçyüzotuzbir)'dir. Başka türlü söylersek, 1974 yılında yerleştirilenlerin sayısını (37.271) 100 olarak alırsak, beş yıl sonra bu yıl yerleştirileceklerin (37.602) sayısındaki artış 100.89'dur, yani yüzde 1'den daha az.

Ve gene yukarıda verilen sayıları şöyle de özetlemek olanaklıdır: 1974 yılından 1979 yılına gelindiğinde, ÜSS'ye giren (yüksek öğretim görmek isteyen) öğrenci sayısı yüzde 193.33 arttığı halde, bunlardan yerleştirilenlerin (okuma olanağına kavuşturulanların) sayısındaki artış yüzde bir dahi olmamıştır.

1974 yılında sınava giren 224.492 adaydan 37.271'i yerleşmiş, buna karşılık 187.221'i yerleşememiş, açıkta kalmıştır. 1974 yılında yerleşemeyenlerin sayısını 100 kabul edersek, 1979 yılında yerleşemeyecek (396.398) adayların sayısındaki artış yüzde 211,73'tür.

HER YIL ÜSS SONUCU YERLEŞME ORANI DA DÜŞÜYOR

1974 ÜSS sonucu, sınava girenlerin yüzde 16,60'ı bir yüksek öğretim kurumuna yerleştirilmişken, bu oran daha sonraki yıllarda azalarak, 1979 yılında yüzde 8,66'ya düşmüştür. Düşme beş yılda yüzde 50'ye yakındır.

YÜKSEKÖĞRETİM GÖRMEK İSTEYENLERİN SAYISI ÇIĞ GİBİ ARTARKEN, YÜKSEK ÖĞRETİM KURUMLARI KONTENJANLARINI ÇOK AZ SAYIDA ARTIRMAKTA, SABİT TUTMAKTA VE HATTA DÜŞÜRMEKTEDİR

MKS'ye bağlı yüksek öğretim kurumları yani üniversiteler, akademi ve yüksek dereceli okullar, kapasiteleri her yıl artarken, bütçeleri büyürken, öğretim üye sayısı kabarırken, kontenjanlarını ya çok az artırmaktalar ya da sabit tutmakta ve hatta azaltmaktadırlar. Oysa öte yandan da okumak isteyen öğrenci sayısı hızla artmaktadır. Örneğin 1979 yılında öğrenim yapan 15 üniversite toplam 33.146 kişilik bir kontenjan saptamışlardır. Bu sayı 1978 yılı kontenjanından sadece 76 kişi fazladır.

1979 yılında onbeş üniversitenin kontenjan durumu, 1978 yılı ile karşılaştırıldığında şöyledir: Ankara Üniversitesi (3.389) geçen yıldan 52 fazla, Bursa Üniversitesi (465) geçen yıldan 105 fazla, Çukurova Üniversitesi (310) geçen yıldan 99 fazla, Diyarbakır Üniversitesi (270) geçen yıldan 100 fazla, İnönü Üniversitesi (110) geçen yıldan 10 fazla, Konya - Selçuk Üniversitesi (450) geçen yıldan 290 fazla, Boğaziçi (750), Hacettepe (2.320) Üniversiteleri 1978 yılındaki kontenjanlarını 1979'da da aynen korumuşlardır. Buna karşılık, Atatürk (23), Ege (143), Fırat (20), İstanbul (175), İstanbul Teknik (7), Karadeniz Teknik (70), Orta Doğu Teknik (140) üniversiteleri bu yıl geçen yıla göre kontenjanlarını eksiltmişlerdir. Bu yedi üniversitenin 1979 yılındaki kontenjanı ... göre 878 kişi eksilmiştir.

Bu bakımdan, akademi ... durum daha da olumsuzdur. Örneğin, 1978 yılında çeşitli illerdeki DMMA (Devlet Mimarlık Mühendislik Akademisi)'lar, 3.914 kişilik bir kontenjana sahiptiler. Bunların bu yılki kontenjanı, 210 kişilik iki yeni katılıma karşın, 350 kişilik bir azalma göstermiştir.

1979 yılında İTİA (İktisadi Ticari İlimler Akademisi)'lar, 1978 yılına göre 2.605 kontenjan eksiği göstermektedir. Bu kurumların 1978 yılı kontenjanı 7.680 iken, bu yıl 5.075'e düşmüştür.

1979 YILI KONTENJANI 1978 YILINDAKİNDEN 3 BİN DAHA AZDIR

1979 yılı ÜSS'ye, üç ve iki yıllık eğitim ens titüleriyle yedi adet yüksek öğretmen okuluna alınacak öğrenciler de gireceklerdir. Bu okulların ve MKS'ye yeni katılan bir kaç yeni kurumun kontenjanı 5.700'ü geçmektedir. Geçen yıl MKS'ne bağlı kurumların toplam kontenjanı 34.970 idi. Bu yılın kontenjanı 37.602'dir. Bundan 5.700'lük yeni katılan kurumların kontenjanı düşüldüğünde 1979 yılının kontenjanı aslında 31.898 olur ki, bu da 1978 kontenjanından (34.979) 3000 küsur eksiktir.

EN ÇOK GİRİLMEK İSTENİLEN FAKÜLTELERİN KONTENJANI ARTMIYOR

ÜSS'ye katılan adayların en çok tercih ettikleri, girmek istedikleri fakülteler Tıp, Mühendislik, Hukuk, SBF vb.'dir. Oysa bunların kontenjanları hemen hiç artmamaktadır. Örneğin: Sayıları 16'ya ulaşan tıp fakültelerinin 1974 yılındaki toplam kontenjanı 1.595 idi. Bu sayı 1979'da 2.400'e çıkmıştır. Ancak, örneğin, Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, 1977 yılından beri 470, Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi 1977'den beri 100, Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi 1976'dan beri 150, İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi 1975'den beri 350, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi 1976'dan beri 290 kişilik kontenjan saptamaktadırlar.

Gene öğrencilerin en çok girmek istediği fakülteler arasında yer alan Ankara Üniversitesi SBF, 1974, 1975 yıllarında 390, 1976 yılından beri de 400 kişilik kontenjan saptamaktadır. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi 1974 yılından beri 500, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi de 800 kişilik kontenjan saptamaktadırlar.

YÜKSEK ÖĞRETİM KURUMLARININ KONTENJANLARI NORMALİN ÇOK ALTINDADIR, YÜKSEK ÖĞRETİM KURUMLARI KASTEN KAPASİTELERİ ELVERİŞLİ OLDUĞU HALDE AZ ÖĞRENCİ ALMAKTADIRLAR

ÜSYM Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Altan Günalp, 3.6.1979 günlü gazetelerde yayınlanan demecinde özetle şöyle demiştir: «Yükseköğretim kurumları kapasitelerini artırabilirler. Kapasite yüzde 25-30 ve hatta 40 oranında artırılabilir.» Günalp, yetkili ve sorumlu bir merkezin başındadır. İleri sürdüğü sav ciddidir ve üstünde durulmalıdır. Başta yükseköğretim kurumlarına giremeyecek 400 bine yakın öğrenci, bunların ana-babaları, demokratik kuruluşlar, siyasal partiler, sendikalar, basın, parlamenterler, hükümet, Milli Eğitim Bakanlığı, yükseköğretim kurumlarının mevcut kapasitelerinin boş durmasına karşı çıkmalı, daha çok sayıda öğrencinin açıkta kalmaması için yükseköğretim kurumlarının yüzde 40 oranında kullanılmayan kapasitelerinin kullanılması yönünde çaba harcamalıdırlar. Böylelikle bu yıl 15-20 bin gencin daha yükseköğretim görmesi sağlanmalıdır. Bu konuda öğretmenlere ve örgütlerine de önemli görev ve sorumluluklar düşmektedir.

yorum

OYA BAYDAR

Tek çözüm

DEVALÜASYON geldi. Devalüasyonu insafsız zamlar izledi. Şimdi IMF'in takdiri, işbirlikçi tekelci sermayenin inayeti, hükümetin ferasetiyle, son adım da atılacak. Şu veya bu biçimde, şu veya bu ad altında ücretler dondurulacak.

1978 yılında gerçek işçi ücretlerinin bir önceki yıla oranla yüzde 20 civarında düştüğü haberi ve bu konudaki bir küçük inceleme, önce gazetemizde yayınlandı. Daha sonra çeşitli ajanslar ve gazeteler aynı haberi yeniden verdiler. Sermayenin işçi ücretlerinin yüksekliğinden en çok feryad ettiği bir dönemde, aslında, ücretlilerin, işçilerin gerçek gelirinin, satınalma gücünün, hayat düzeyinin gerilediği açıkça ortaya çıktı. Şimdi, IMF'le yapılan pazarlık sonucu gereğince, bu düşme resmileştirilecek. Hangi cici, ürkütmeyen ad verilirse verilsin, bunun gerçek adı, bol gibi«ücretlerin dondurulması»dır.

GENİŞ emekçi yığınlar, bir zamanlar CHP'yi umut olarak görmeye koşullandırılmış yığınlar, bugün belli bir umutsuzluk, bir şaşkınlık, bir güven yitirmesi ve bunun sonucu olan bir sessiz, kıpırtısız bekleyiş içindeler. Ama çok kereler yineledik: Bu bekleyiş, bu sessizlik uzun sürmeyecektir. Süremez. Çünkü bıçak kemiğe artık gerçekten dayanmıştır. Çünkü 1963'den bu yana, yani işçi sınıfının nitel nicel anlamda güçlendiği, buna karşılık tekelciliğin, gelişmenin hızlandığı dönemden bu yana, işçi sınıfının, emekçi sınıf ve kesimlerin gelirlerinde en büyük düşme 1978 ve 1979 yıllarında gerçekleşmiştir. Yığınlar ekonomik, demokratik haklarının gaspedilmesine, geriletilmesine, ve ancak bir noktaya kadar dayanırlar. Bir noktadan sonra patlama gelir.

SOSYAL demokrasiyi iktidar yaparken, emperyalizm ve yerli ortakları, bu patlamayı sosyal demokrasi eliyle yumuşatmayı düşünmüşlerdi. Ama Türkiye'de sosyal demokrasinin köksüzlüğü, işçi sınıfına, emekçi sınıflara da küçük bir pay, küçük bir ödün verebilecek kaynaklardan yoksunluğu; yani Batı'da olduğu gibi, emperyalist sömürünün küçük bir bölümünü işçi sınıfına kaydırma olanaksızlığı, yanlış hesapları Bağdat'tan olmasa bile IMF'den döndürdü. Egemen güçlerin çözümsüzlüğü, bunalımı çözmedeki yetersizlikleri, bir kez daha bütün açıklığıyla ortaya çıktı. Yığınların gözündeki Karaoğlan'lı umut yıkıldı. Şimdi ne olacak? Herkes bu soruyu soruyor...

ASLINDA sorunun cevabı tarihsel olarak verilmiştir. Dünyanın çeşitli ülkelerindeki gelişmelerle, örneklerle verilmiştir. Bundan sonra tek olanak, tek «umut», tek gerçekçi çözüm yolu, işçi sınıfının ve onun örgütlü gücünün gösterdiği yoldur. Tekellere, emperyalizme, faşizme karşı tüm ulusal güçlerin, işçi sınıfının öncülüğünde ve hegemonyasındaki iktidarı bunalımın emekçi yığınlar yönündeki tek gerçek çözümüdür.

BUGÜN, bu söylenen «uzak olasılık,» hatta «hayalcilik» diye niteleyenler çıkabilir. Bırakalım burjuvaziyi ve sağ sosyal demokrasiyi, bir kısım ilericiler, demokratlar, devrimciler, sosyalistler arasında bile, «geçin efendim, o güne daha gelinmedi» diye düşünenler olabilir. Bu, temelinde, işçi sınıfına ve Türkiye demokrasi güçlerine güvenmemek onların potansiyeline ve gücüne inanmamaktır. Ve pasifizme götürür.

BUGÜN, varılan noktada, emekçi yığınlara gösterilecek tek aldatıcı olmayan seçenek, tek çözüm, ulusal demokratik güçlerin işçi sınıfı öncülüğündeki iktidarıdır. Emekçi yığınlara bir takım sahte umutlar göstermekten çok daha gerçekçidir bu seçenek. Ve, tarihe fal açılamayacağı, devrimci gelişme sürecinde, toplumsal çıkış için de, sonuçsal anın tam şu veya bu saate düşeceği önceden sihirbazlıkla belirlenemeyeceğine göre; bugün sorun, pasifizmden kurtulmak, burjuvazi eliyle gelecek çözümlere bel bağlamamak ve en geniş emekçi yığınları, tek gerçekçi seçeneğe doğru, o yolda bilinçlendirmek, harekətlendirmek, örgütlemektir.

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1) Avukatların meslek örgütleri - Bağışlama. 2) Üzüntü - Ordu'nun bir ilçesi. 3) Karanlığı pekiştiren bir sıfat - Tersi, suyun büründüğü bir biçim. 4) Benzer - Tersi, üst karşıtı. 5) Tersi, onur - Su (eski dil). 6) Japonya'da bir kent - Tersi, beyaz. 7) Geri verme. 8) Özellikle profesyonel futbolda bir ara yaygınlaşmış zararlı ve hileli bir uygulama. 9) Tersi, Ortadoğu'da bir göl - Su (eski dil) - Tersi, bir siyasi parti. 10) Bir yerli halif müzik şarkıcımız - İlkel bir silah.

YUKARDAN AŞAĞI: 1) Üçkağıtçı tüccar. 2) Bir erkek adı - Hastalıklı yumru - Tersi, kutsal anlamındaki Saint'in simgesi. 3) İşçinin kendi sendikasını özgürce seçmesinde en demokratik yöntem. 4) Tersi, inşaat mühendislerinin kitle örgütünün simgesi - Ekmeğin hammaddesi - İspanyolcada «yaşa». 5) Müslümanlıkta kutsal bir gün. 6) Ası - Hep, sürekli. 7) Eski Mısırlılarda bir tanrı - Tersi, taraftar. 8) Bir kuruluşumuz - Tersi, bir harfin okunuşu. 9) Sömürücü, kan emici - İtalya'da bir ova. 10) Oyuna gelmek.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ:

SOLDAN SAĞA: 1) Nominalizm. 2) İlericilik 3) Sinfa - İl. 4) İfade - Akik. 5) Lezix - Fa. 6) İcar. 7) tekitE - Süt. 8) Ol - Volta. 9) Resim - Mimi. 10) okokoR - Meç.

YUKARDAN AŞAĞI: 1) Nisinotoro. 2) Olif - Elek. 3) Memalik - sO. 4) İradecilik. 5) Ni - esaT - mo. 6) Acı - ireV. 7) Az - Om. 8) İlik - İslim. 9) zilif -Ütme. 10) MK - Kahta.

Okurlardan Politika'ya

Bizlere düşen görev

Bu mektubu sizlere, gazetemizin tüm yurt ölçeğinde yayınlanma ve dağıtım olanağının yeniden doğduğu günlerde yazıyorum.

Toplumumuz, tarihinin en çalkantılı ve bunalımlı günlerini yaşıyor. «Bunalım» sözcüğü ilk bakışta doğru gibi görülüyorsa da; özünde, bunalımdan çıkış yollarının da açıklık ve netlikle belirlenmeye başladığı, yaşamsal önemi olan günlerdir, yaşadığımız günler.. Yıllara sığabilecek değişimlerin, dönüşümlerin, aylara hatta günlere sığabildiği, alabildiğine yoğun ve hareketli günleri yaşıyoruz. Gerek nicelikçe gerek nitelikçe yadsınamayacak bir olgu bu...

İşte bu aşamada, işçi sınıfının ve tüm ulusal demokratik güçlerin sesini kitlelere duyurabilecek, ulaştırabilecek günlük bir yayın organının işlevi, tüm yakıcılığıyla ortaya çıkıyor. Bu, gerçekten emekten yana olan tüm birey ve kuruluşlar için, yaşamsal sorunlardan sadece birisi.. Ve bu sorun; bilincin de, vicdanın da, yaşamın da yerini emekten yana olarak seçen tüm ilericilerin, yurtseverlerin önüne bir görev daha koyuyor: Politika'yı yaşatabilmek!... Yaygınlaştırabilmek..

Bunları şunun için yazıyorum: Yakın geçmişe dönüp baktığımızda, gerek bireyler, gerek ilerici dernek ve kuruluşlar olarak bu görevi hakkıyla yerine getiremediğimizi üzülerek de olsa görüyoruz. Sözetmek istediğim, dağıtım ve özellikle basım zorlukları değil.. Bir ölçüde bu zorluklar, sözünü ettiğim birey ve kuruluşların iradelerinden bağımsız olarak ortaya çıkan zorluklardı. Ancak basım ve dağıtım olanaklarının doruğa ulaşabildiği dönemlerde bile, «Politika»yı varması gereken Urala ulaştıramadık. En azından, bu konuda duyarlı olması gereken, belirli bir aşamaya varmış kişi ve kuruluşlar için söylüyorum bunları. En başta, bir İGD üyesi olarak kendimiz için söylüyorum. Tüm zorluklara ve olanaksızlıklara karşın «Politika»yı, geçmiş dönemde «kitlelerin sözü ve sesi» yapamadıysak, bunun sorumluluğu büyük ölçüde bizlerin üzerindedir.

Bu açıdan, yazdıklarımı bir özeleştiri olarak kabul edebilirsiniz.

Sorun, «hiç yanlışa düşmemek» sorunu değil elbette. (Aslında «yanlış» sözcüğü de tam yerini bulmuyor. «Gereken duyarlılık gösterilmedi» diyelim..) Asıl sorun; bir yanlışa düşüldükten sonra, o deneyimden gereken dersleri çıkaramayıp, yine aynı yanlışın içerisine düşmektir. Bunu ise zaman gösterecektir..

Ama, herşeyi zamana bırakmak kolaycılığına düşmeden, hep birlikte şu ilkeyi yaşama geçirelim dostlar: Her ilerici kuruluş üyesi, her ilerici, yurtsever birey, salt bir «Politika» okuru olarak kalmayıp, «Politika»nın savaşkan birer militanı olsun.. Gazetemizi yaysın, onun gönüllü dağıtımcısı, örgütleyicisi olsun. Muhabiri olsun.. Bir «Politika» okuyucusunun niteliği bunu gerektiriyor. «Politika»nın gerçekten yaşaması, bu organik bağların kurulmasından geçiyor..

Politikayı, «Politika» okurunun niteliği, bilinci, sınıf kini yaşatacak!.. Devrimci savaşımınızda başarılar dilerim.

Nomik TİPİOĞLU

Hoşgeldin POLİTİKA

Baskısız, sömürüsüz, yaşanası bir dünyanın yaratılması savaşımında kitle iletişim araçlarının yeri ve önemi yadsınamaz bir gerçektir. Hele ülkemizdeki gibi, faşizmin kendini dayatmaya çalıştığı, ekonomik bunalımların giderek derinleştiği, artan hayat pahalılığı ve işsizliğin emekçi yığınlar için çekilmez olduğu bir ortamda bu, daha bir önem kazanıyor.

Sen sesimiz, soluğumuz, günümüz «Politika»mız. Kuponlu, çekilişli renkli basın duvarını aşarak böylesine bir ortamda aramıza hoşgeldin.

Yeni yayın döneminde üstün başarılar dileğimle seni coşkuyla selamlıyorum.

Nihat GÖKÇE İZMİR

Leon, tamamen Sandinist Cephe'nin eline geçti

Nikaragua'da yeni hükümet Rivas kentini merkez olarak seçti

- YENİ HEDEF, SOMOZA'NIN KARARGAHI
- EKVADOR, SOMOZA REJİMİYLE İLİŞKİYİ KESTİ
- ULUSAL MUHAFIZLAR ÇOK GÜÇ DURUMDA

Dış Haberler Servisi — Nikaragua'nın ikinci büyük kenti 60 bin nüfuslu Leon'daki ulusal muhafız karargahı da Sandinist Cephe'nin eline geçti. Böylece, denetimi iki haftadır Sandinistlerin elinde olan Leon kenti ulusal muhafızlardan tamamen temizlendi. Ulusal muhafız karargahı, içindeki askerlerle beraber Sandinistlerin, kuşatması altındaydı.

Ulusal Yurtsever Cephe içindeki bütün güçlerin temsilcilerini içeren Geçici Ulusal Birlik Hükümetinin ilan edilmesinden sonra, hükümetin yerleşip çalışmalara başlaması için, güneydeki Rivas kenti ağır bir Sandinist taarruzu altında bulunuyor. Ulusal muhafızların güneydeki kalesi olan Rivas kenti daha önceleri de çok sert çatışmalara sahne olmuştu. Somoza'ya sert bir darbe olan Leon'un düşmesinden sonra Rivas'ın da düşmesi durumunda Somoza'nın dayanamayacağı bildiriliyor.

Bu arada başkent Managua'da, Sandinistler, diktatör Somoza'nın karargahına giden yollar üzerinde barikatlar oluşturmaya başladılar. Ulusal Muhafızlar da karargahın çevresinde bü yük yığınaklar yaptılar ve başkentin kenar semtlerini uçak ve havan toplarıyla dövmeye devam ettiler.

Nikaragua'daki savaş durumunu tanıyan AND paktı ülkelerinden Ekvador'da Nikaragua ile ilişkilerini kesti.

Bu arada Sandinist Cephe'nin bir sözcüsü, Somoza'ya bağlı birliklerin artık karşı-saldırıya geçemeyecek derecede güçsüz duruma düştüğünü bildirdi. Gerillaların Managua üzerine yürümek için güneyden itibaren yeni bir harekete giriştiğini söyledi.

bir dakika

SUUDİ Arabistan'ın El-Taif kentinde Devlet Hastanesinde duvarlara şöyle bir tabela asıldı «On kediyi yakala, iki gün izin al.» Tabelayı gören hastane çalışanları hastane çevresinde ve hastane koridorlarında son günlerde hızla sayıları artan kedileri kovalamaya başlayınca hastalar «kendileriyle yeterince ilgilenilmediğini» ileri sürerek olay çıkartmaya başladılar. Hastalar «Kedilerle değil, bizimle ilgilenin» diye bağırdılar.

İRAN'DA AZINLIKLARA ÖZERKLİK VERİLMİYOR

- AZINLIK LİDERLERİ VE SOL PARTİLER DURUMU PROTESTO ETTİLER

Tahran (A.A.) — İran'ın yeni Anayasa taslağı, uzun bir gecikmeden sonra basına açıklandı.

Taslak, İran'daki etnik azınlıklara özerklik tanınmasından söz etmemektedir.

Taslağı İran'lı basın mensuplarına açıklayan Devrim İşleri Bakanı Yadullah Şahabi, etnik azınlıklara yaşadıkları bölgelerde daha geniş özgürlükler tanınacağını, ancak bunun özerklik anlamına gelmiyeceğini söyledi. Taslağa göre, vilayetlerin yönetiminden yerel konseyler sorumlu olacak.

Açıklanan Anayasa taslağı azınlık liderleri ve sol partiler tarafından iyi karşılanmadı. Azınlık liderlerinden Şeyh İzzeddin Hüseyin, taslakta kurucu meclisten söz edilmemesinin yadırgandığını belirtti ve azınlıkların kendilerine özerklik tanınmamasını protesto ettiklerini söyledi.

9 YILLIK ARADAN SONRA GANA'DA SEÇİM YAPILDI

Dış Haberler Servisi — Gana'da sivil yönetime geçilmesini sağlayacak genel seçimler yapıldı. 9 yıldır ilk kez yapılan genel seçimlerde Devlet Başkanı ve parlamentonun 140 üyesi seçilecek. Devlet Başkanlığı için 10 adayın ve 5 milyon seçmenin bulunduğu Gana'da radyo istasyonlarının sürekli seçime katılma çağırısı yapıldığı açıklandı. İki hafta önce bir darbeyle yönetime gelen Devrim Konseyi, yönetimin en geç ekim ayına kadar sivillere aktarılacağını açıklamıştı.

Gana Silahlı Kuvvetleri Devrim Konseyi Başkanı Jerry Rawlings, yeni hükümetin yönetime geçme tarihinin daha önceye de alınabileceğini, buna konseyin karar vereceğini söyledi.

Devrim Konseyi, yeni sivil hükümetin yolsuzluklarla mücadele etmesinin şart olduğunu ve bu mücadeledeki başarısının, halkın kendisine daha çok güvenmesine yol açacağını kaydetti.

GREVLER VE GÖSTERİLER SÜRÜYOR

DOMİNİK BAŞBAKANI MUHALEFETLE GÖRÜŞMEK İSTEDİ

Dış Haberler Servisi — İki haftadır genel grev ve gösterilerin sürdüğü Dominik Cumhuriyeti'nde, hükümetin istifasını isteyen büyük çaplı bir gösteri sırasında, hükümet binaları ve hükümet yanlısı işadamlarının işyerleri tahrip edildi. Grevin ve gösterilerin kesilmemesi üzerine, Başbakan Patrick John, muhalefetle görüşmeye hazır olduğunu açıkladı.

Dominik'te, muhalefet partilerinin, sendikaların, kilise çevrelerinin ve bazı iş çevrelerinin temsilcilerinden oluşan «Ulusal Kurtuluş Komitesi», baskı rejimi uygulayan başbakanın istifası, baskılara son verilmesi ve ırkçı Güney Afrika'ya petrol sevki planlarından vazgeçilmesi için iki hafta önce genel grev ve gösteri çağırısı yapmıştı. Muhalefetin genişlemesi üzerine Devlet Başkanı İngiltere'ye sığınmış, başkanvekili de istifa etmişti.

Avrupa ile Afrika bir tünel ile birleştirilecek

Madrid (ANKA) — Avrupa ve Afrika kıtalarının, Cebelitarık Boğazı'nın altından geçecek bir tünel ile birleştirilmesi için İspanya ve Fas'ın işbirliği yapacakları bildirildi.

İspanya Kralı Juan Carlos'un Fas'a yaptığı resmi ziyaretin ardından Madrid'de yapılan açıklamada, tünel konusunda bir proje hazırlandığı ve bunun iki tarafın uzmanlarından oluşan bir teknik komite tarafından incelenmekte olduğu belirtildi.

«Fransız Planı» gündemde

AET'nin Enerji Bakanları petrol fiyatlarını görüşüyor

Lüksemburg (A.A.) — Ortak Pazar Enerji Bakanları, petrol darlığına karşı bazı sert önlemler alınmasını öngören dört maddelik bir Fransız planını görüşmek üzere Lüksemburg'da bir araya geldiler.

Fransa, Petrol satış fiyatlarını kontrol altında tutabilmek için petrol ithalatına tavan konmasını ve belirli bir fiyatın üzerinde yapılacak ithalatın yasaklanmasını istemektedir.

Enerji Bakanları, toplantıda, Fransız planı üzerinde görüş alış-verişinde bulundular ve hazırlayacakları raporu, Strasbourg'da yapılacak olan Ortak Pazar doruk toplantısına sunacaklar.

Fransa, fiyat dalgalanmalarına karşı da önlemler alınmasını istemektedir. Ortak Pazar Enerji Komiseri Guido Brunner, Ortak Pazar'ın çeşitli ülkelerinde, benzin ve Fuel-Oil fiyatlarının birbirlerinden büyük farklılıklar gösterdiğini, oysa maliyetlerin hemen her ülkede aynı olduğunu belirterek bu rakamların resmen yayınlanmasını önerdi. Brunner'e göre, bu rakamların açıklanması, petrol piyasasına psikolojik bir etki yapacaktır.

Aldo Moro'nun öldürülmesi olayında kullanılan silah bulundu

Roma (A.A.) — Geçtiğimiz 29 Mayıs günü «Kızıl Tugaylar»a bağlı bir tedhiş hücresinin ortaya çıkarılması sırasında bulunan «Skorpion» tipi Çekoslavak yapısı silahın Aldo Moro'nun öldürülmesi olayında kullanılan otomatik silahın Valerio Marucci ve Bayan Adriana Faranda'nın yakalanışı sırasında bulunduğunu belirtirlerken İtalyan Adalet Bakanlığı yetkilileri ise yarı resmi bir açıklamada bulunarak haberi doğruladılar. Bu konuda resmi bir açıklamanın önümüzdeki günlerde yapılması bekleniyor.

Polisario, Fas birliklerine karşı yoğun saldırıya geçti

Dış Haberler Servisi — Batı Sahra'nın bağımsızlığı için mücadeleyi sürdüren Polisario Cephesi, işgalci Fas birliklerine karşı yoğun saldırıya girişti. Polisario cephesinin Cezayir'deki sözcüsü Fas'ın Sahra'dan çekilmemekte ısrar etmesi üzerine, bu saldırıların yoğunlaştırıldığını ve Fas birliklerine büyük kayıplar verdirildiğini bildirdi. Fas hükümeti ise, olaylardan Cezayir'i sorumlu tuttuğunu bildirdi.

ABD Portekiz ile Azor üssü konusunda anlaştı

Lizbon (ANKA) — ABD Azor Adaları'nda bulunan Lagens Hava Üssünden yılda 20 milyon dolar kira ödeyerek yararlanmaya devam edeceği açıklandı. Terceira Adası'nda bulunan üsten yararlanmasına karşılık olarak, ABD ayrıca Portekiz Silahlı Kuvvetlerine de 60 milyon dolar verecek ve Portekiz Hava Kuvvetlerine F-5 ve Tiger savaş uçakları sağlayacak.

DIŞ POLİTİKA
HÜSEYİN BAŞ

Somoza'nın sonu

1972 yılında meydana gelen bir korkunç deprem Nikaragua'nın Başkenti Managua'yı yerle bir etmiş, 6000 den fazla insanın ölümüne binlercesinin de yaralanmasına, aç açık kalmasına yol açmıştı.

40 yıldan bu yana ülkeyi çiftlik gibi yöneten Somoza ailesinin bu küçük latin ülkesi halkına reva gördüğü eziyet 1972 depremini gölgede bırakıyor. Daha geçen hafta 40 yıllık saltanatı iyice sallanmaya başlayan diktatör Somoza'nın uçakları başkent Managua'yı acımasız bir biçimde bombardıman ederek binlerce insanı öldürmekten çekinmediler.

Bir latin Amerika ülkesi olarak Nikaragua'nın alınyazısı da öbür latin ülkelerinden farklı değil. 2,5 milyon nüfusu 130 bin kilometre yüzölçümüyle Nikaragua ekonomik alanda olduğu gibi politik alanda da bütünüyle Amerika Birleşik Devletlerine bağlı. Ülkeyi tüm zenginlikleriyle talan eden ABD emperyalizminin çiftlik kahyalığını ise 40 yıldır Somoza ailesi sürdürüyor.

1972 depremi fırsatıyla tüm iktidarı elinde topladığında General Anastasio Somoza'nın depremden çok daha büyük bir afet halinde ülkenin üzerine çullanacağından çokları habersizdi. Oysa ABD-Somoza ailesi arasındaki içli-dışlı ilişkiyi bilenler işin nereye gittiğinin bütünüyle farkındaydılar.

Yakınları tarafından «Tachito» adıyla anılan şimdiki Somoza'nın babası «Tacho» Somoza 1936 da ABD'nin yardımıyla, iktidarı ele geçirmişti. Tacho, Washington'un yardımlarını, yüzyılın başında «istikrar» sağlama gerekçesiyle ülkeyi işgal eden Amerikan deniz piyadelerine başkaldıran ve Orta Amerika'nın «Zapatası» olarak anılan Cesar Sandino'yu katletmekle ödeyecekti.

Somoza ailesinin diktasında ülke yavaş yavaş tıpkı Batista'nın Küba'yı gibi talan ve rüşvetin kol gezdiği, haksızlık ve işkencenin akılalmaz boyutlara ulaştığı gerçek bir «ceza sömürgesi» haline gelmiş, Somoza ailesi ile kozunu çatlatacak ölçüde zenginleşmişti. Kuşkusuz «aile» zenginleştikçe halk da kaçınılmaz biçimde yoksullaşıyordu. Halkın ortam hoşnutsuzluğu 1974 den itibaren «Sandinista» gerillalarının silaha sarılmalarıyla sonuçlanacaktı. 1974 de Sandinista ordusu, aralarında Somoza'nın dışişleri bakanının da bulunduğu 17 kişiyi rehin almasıyla Somoza ailesine karşı silahlı mücadele başlamış oldu.

Nikaragua'yı haraca kesen Somoza ailesi Debayle Bonilla, Somoza Abreu, Somoza Debayle, Somoza Portocarrero, Somoza Urcuyo, Sevilla Somoza, Pallais Debayle'nin yer aldıkları yedi gruptan oluşuyor. Diktatör Somoza ise soygun piramidinin ucunda yeralıyor.

Kuşkusuz «yedi muhteşemlere» enişteler, yeğenler, bacanaklar, baldızlar dahil değil. Bunlar da kanınca karınca soygundan nasiplerini alıyorlar.

Somoza ailesinin nüfusunun ezici çoğunluğu işsizliğin, felaketin pençesinde inleyen, %65'i okumayazmasız bir ülkeyi ABD emperyalizmi ile ortaklaşa talan edecek semirmesi olayı daha da dramatik hale getiriyor. Alexandr Bariçev, Temps Nouveaux'da yayınlanan özgün yazısında Somoza ailesinin kökeni konusunda da ilginç ipuçları veriyor.

Somoza'ların atası 19. Yüzyılın ilk yarısında yaşayan Bernabi Somoza adında yol kesen, haraç alan bir cani. Ama bu, onun Amerikan konsolosu ile dostluğunu engellemiyor. İşlediği cinayetlerini kanını temizlemeye çok sayıda mendilin bile yetmediği için «yedi mendil» adıyla anılan Bernabe Somoza'nın yaşamı, sonunda, darağacında noktalanıyor.

Somoza ailesinin zenginlik kaynaklarından birinin de taze kan ticareti olması, sanıyoruz, dededen toruna geçen bir miras. Ekilebilir toprakların toplam yüzölçümünün %14 ünü geçmediği bir ülkede binlerce dönüm verimli toprağı tapulamakla yetinmeyen «yedi muhteşemler» yaşam süresinin ellinin altında olan halkın «kanına» değin kastetmektedir. Taze kan ticaretini elinde tutan «ailenin» ülkeye yayılmış tam 500 kan toplama merkezi bulunuyor.

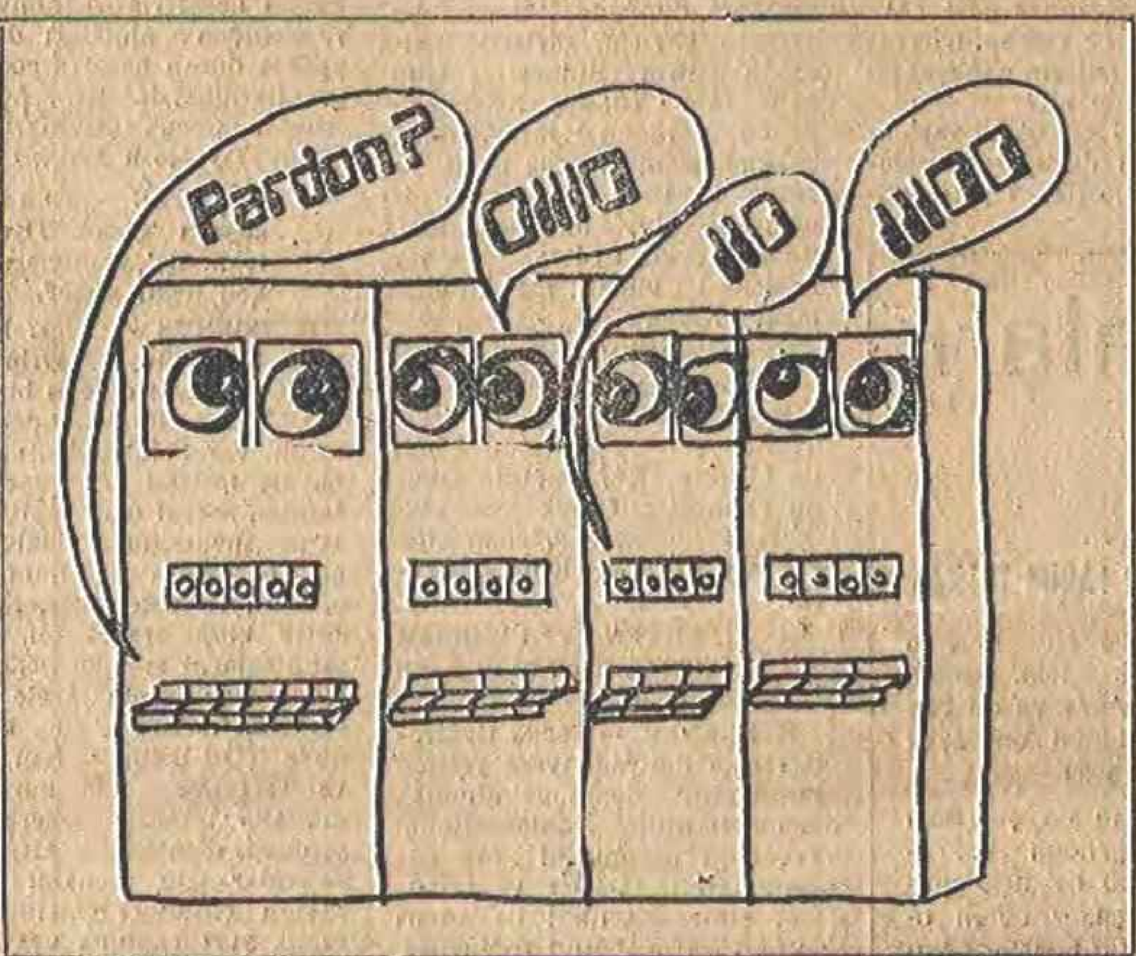
Philadelfiya'da «ticaret» okuduktan sonra giriştiği ilk «hür teşebbüsü» dolar kalpazanlığından hapsi boylayan, daha sonra bir yolunu bularak ülkenin etkin aristokrat ailelerinden Salvadora Debayle'lerin kızıyla evlenmiş görüyoruz. Anastasio Somoza 41. Ama Bariçev'in deyişiyle, Anastasio salon adamı değildi. Yeniden kalpazanlığa, ardından pezevenkliğe bulaşır. Derken, birdenbire general rütbesiyle ulusal muhafızların başına geçer.

Somoza'nın ABD uyruklu eşi, diktatörün talan işlerinde en büyük yardımcısı. Hope Portocarrero de Somoza adını taşıyan bu saygıdeğer leydi, Kızılhaç aracılığıyla deprem felaketzedelerine yapılan 3 milyon dolarlık dış yardımı bütünüyle cebine indirmesiyle ünlü muhterem kocasının, ülkedeki montaj sanayiindeki payı, binlerce dönüm şeker kamışı, kahve plantasyonları, sigortadan bankacılığa, deniz ulaşımından otomotiv endüstrisine tarım, ticaret ve endüstri kesiminin hemen her alanında gönlünce cirit atan yüzlerce şirketinin yanısıra sadece ABD bankalarında 400 milyon dolar nakit parası bulunuyor.

Latin Amerika'nın en kanlı diktatörlerinden biri olan Somoza diktası Nikaragua halkı ve dünya kamuoyu tarafından çoktan mahkûm edilmiştir. Kanlı diktatör, ABD emperyalizminin desteğiyle ayakta durmaktadır. Ama bu destek, artık kanlı diktatörü ayakta tutmaya yetmemektedir. Washington için son çare tıpkı Dominik'te yaptığı gibi, bir bahane uydurarak ülkeye silahlı müdahalede bulunmakdır. Ancak Latin Amerika ülkeleri, dünya ve Amerikan kamuoyunun böyle bir müdahaleye muhtemel tepkileri Washington'u şimdilik frenlemektedir. Buna karşılık Nikaragua'nın kurtuluşu «yol olur» korkusuyla ABD'yi hayli tedirgin etmektedir. Washington'un ikilemi bu noktada düğümleniyor.

ABD hangi yolu seçerse seçsin Anastasio Somoza ve ailesinin sonu gelmiş. Bu son tüm kanlı diktatörlerin sonundan farklı olmayacaktır.

Bilgisayarlar tercüme yapıyor

Bilgisayarlar konuşmayı öğrenmeye başladılar ama hâlâ ağır işitiyorlar

Bilgisayarlar, eğitimden bilimsel araştırmalara kadar insanın her türlü yaşam alanına gittikçe daha geniş ölçülerde giriyor. Bunlar, bir yıl sürebilecek hesaplamaları bir kaç saniyede çıkarıyorlar, uzay uçuşlarını yönetiyorlar, ilkokul çocuklarına okuma-yazma öğretiyorlar, pazar araştırması yapıyorlar, olimpiyat programlarını hazırlıyorlar veya satranç oynuyorlar. Ancak bilgisayarların büyük çoğunluğunda, insan ile bilgisayar arasındaki haberleşme yazı veya ekran yoluyla oluyor.

KONUŞAN BİLGİSAYARLAR

Son zamanlarda, bilgisayarlarla haberleşmede yazı yerine doğrudan konuşma yönteminin geliştirilmesine çalışılıyor. Bu başarıldığında, bilgisayarlardaki kağıt bobinleri ve ekranlar kalkacak ve onların yerini, bilgisayarın metalik sesi alacak.

Şimdilik, konuşan bilgisayarların uygulama alanı sınırlı. Bunlar arasında küçük çocuklara okuma-yazma öğreten bilgisayarlar, görmeyen insanların kullanabileceği sesli hesap makineleri, satranç oynayan bilgisayarlar, sesli cep sözcükleri bulunuyor. Ayrıca konuşan bilgisayarların kelime hazineleri de henüz küçük. Örneğin, okuma yazma öğretenler ancak 200 kelime kadar konuşabiliyorlar. Sesli sözcükler ise 500 kadar kelimeyi sesli olarak tercüme edip 500 kadarını da ekrana yazabiliyor.

Konuşan bilgisayarların geliştirilmesi için yapılan çalışmalarda, sınırsız kelime hazinesine sahip makineler yapılmaya çalışılıyor. Bu başarıldığında, otomatik kontrol alanlarında kullanılan bilgisayarların ekranlarına veya kağıtlarına bakmak zahmeti ortadan kalkmış olacak.

«İŞİTEN» BİLGİSAYARLAR DA VAR

Konuşan bilgisayarların yanı sıra insanın konuşmasını anlayan bilgisayarlar da yapılmaya çalışılıyor. Ancak bu alandaki çalışmalar daha güç yürüyor. Çünkü sesin özellikleri insandan insana değişiyor. Bu nedenle şimdiye kadar yapılmış olan işiten bilgisayarlar ancak çok az sayıda kelime anlayabiliyorlar. İşiten bilgisayarların geliştirilmesinde, aynı kelimenin değişik karakterdeki sesler tarafından söylenmesi durumunda bilgisayarın bunu yine de algılayabileceği bir yöntem bulunmaya çalışılıyor. Ama bu iş oldukça karmaşık. İnsanların ses karakterlerini etkiliyen şeyler arasında ses tellerinin yapısının yanısıra şiveler, bölgesel aksan veya kadın-erkek ses farklılıkları da var.

Bazı çalışmalarda ise, bilgisayarlarda hem konuşma hem de anlama özelliği birleştirilmeye çalışılıyor. Böylece bilgisayarlarla karşılıklı konuşmak olanaklı olacak. Ancak, bazı uzmanlar bu işin 20 seneden önce başarılamayacağını söylüyorlar. Bazıları ise çok yakın bir gelecekte bu tip bilgisayarların ortaya çıkacağını belirtiyorlar.

SANAT... EDEBİYAT... KÜLTÜR...

Rosenbergler'in ölüm yıldönümünde «ANI»

Yıl 1953. Amerika'da Mc Carthy döneminin antikomünizm propagandası, faşist baskılar, kişilere soluk aldırmayacak biçimde sürüyor. Rosenbergler onurlu, dürüst, halktan yana iki kişi ve bu propagandaya rastlantı sonucu kurban seçilmişler. Olmadık yalan dolanla suçlanıp, elektrikli sandalyeye dek gönderiliyorlar.

Rossenberg'lerin 19 Haziran 1953'de öldürülmeleri tüm dünyada büyük tepki ve yankı uyandırdı.

İşte o günlerde Türkiye'den de bir ses yükseldi. Ozan Melih Cevdet Anday'ın Rosenbergler için yazdığı «ANI» şiiri.. İnsanlık tarihine adları onurla yazılacak Rosenberglerin ölüm yıldönümü olan bugün, ozanımızın şiirini sizlere yine duyurmak istedik.

ANI

Bir çift güvercin havalansa
Yanık yanık koksa karanfil
Değil bu, anılacak şey değil
Apansız geliyor aklıma

Nerdeyse gün doğacaktı
Herkes gibi kalkacaktınız
Belki daha uykunuz da vardı
Geceniz geliyor aklıma

Sevdiğim çiçek adları gibi
Sevdiğim sokak adları gibi
Bütün sevdiklerimin adları gibi
Adınız geliyor aklıma

Rahat döşeklerin utanması bundan
Öpüşürken o dalgınlık bundan
Tel örgülerin deliğinde buluşan
Parmaklarınız geliyor aklıma

Nice aşklar arkadaşlıklar gördüm
Kahramanlıklar okudum tarihte
Çağımıza yakışan vakur, sade
Davranışınız geliyor aklıma

Bir çift güvercin havalansa
Yanık yanık koksa karanfil
Değil, unutulur şey değil
Çaresiz geliyor aklıma

Melih Cevdet Anday

«AKLIMDA» YAZARI BİLGESU ERENUS İLE BİR KONUŞMA

«Anamalcı toplumda sahne diliyle de çocukların cici birer özel teşebbüscü olmalarına çalışılır»

Bilgesu Erenus'un «Aklımda» oyunu, Milliyet Sanat Dergisi'nin açtığı «Çocuk Oyunu Yarışması'nda» birinci oldu. Bilgesu Erenus'la çocuk oyunu ve ödül alan «Aklımda» ile ilgili söyleşiyi sunuyoruz.

● Bilgesu Erenus

● Konuşan: Özgül ERTEN

«Sahnede bir asker postalı, aşınmış, eski bir postal. Sahne boyutunda, koca man... Aşınan eskiyen her yanı, madalyalarla, şeritlerle kapanmak istenmiş. Postalın içi ise çok çağdaş aygıtlarla donatılıp geliştirilmiş bir laboratuar. Nükleer enerji üretiyor. Ekranlarda her türlü denetlenmiş bilgi alışverişinde bulunuluyor. «Denetlenmiş bilgi» diyorum, çünkü içerde araştırmayı yapanlar tutsak. Bir bilim adamı, bu bilim adamının laboratuarın her türlü bakımından sorumlu 11 yaşında bir çırak, ve bu çırak çağdaş çocuğun tutkusu elektrikli aygıtlardan ve bir tutsak olarak, emeği sömürülerek çalıştırılmaktan bıkmış. İstediği tek şey oyun, arkadaşlar bulmak ve oyun oynamak.. Yakınıyor: «Keşke bir köftecide, bir otomobil tamircisinin yanında ya da bir marangozhanede çırak dursaydım, bura yerine. Boş bir teneke bulurduk, arkadaşlarla oynardık yemek tatilinde.»

Bilim adamının da çırak çocuktan pek farkı yok. yalnızca aralarında usta - çırak ilişkisi sürüyor. Bilim adamı beş yıldır bu laboratuarda kapalı, dışarı ile hiç bir ilişkisi kalmamış. İşyerinin sırlarının dışarıya taşınması ise Çıraklık Yasasıyla bile yasaklanmış. İşveren habire bunu anımsatıyor. İşveren sermayenin temsilcisi ve habire onları gözetleyip denetliyor. Nükleer enerjinin doğuracağı tehlikelere karşı önlemleri alıyor da, çırağın hakları ve korunması konusunda yapılacakları «Çocuktan bol ne var» deyip, boşluyor, erteliyor.

Seyirci, bu işyerinin yasaklarla bir giz gibi korunan ücretinin NÖTRON olduğunu anlıyor. İşveren kapıya, her çağın savaşçısı olabilecek silahlı bir de asker dikmiş.

Özgür çalışamayan bilim adamı, gelişme hakkı elinden alınmış çırak, her dönemde savaşa, ölmeye ve öldürmeye programlanmış asker arasındaki ilişkiler ve çatışmalar sergileniyor oyunda.

Neden «Aklımda»?

Bu işverenin çocuğun oyun eksiğini karşılamak için bulduğu asıl oyun. Tavuğun lades kemiğiyle lades tutuşmalarını öneriyor ve tutuşuyorlar. Neyine? Çırağın haftalığına. Ve hep yenilen çıraktır...

Oyunun sonu mu? Onu da şimdi söylemeyelim. Oyunda buluşuruz.»

Milliyet Sanat dergisinin açtığı çocuk oyunları yarışmasında birincilik alan «Aklımda» oyununu böylece özetledi yazarı Bilgesu Erenus.

■

Özgül ERTEN — Oyunda buluşacağımıza göre «Aklımda» ne zaman oynayacak? Kimlerin oynayacağı belirlendi mi?

B. ERENUS — Oyunu yazmaya yarışmayı düşünerek başlamamıştım. Dostlar Tiyatrosundan arkadaşlar, yarışma sonucunu beklemeden, gerçekleştirmek kararında idiler. Yarışma kazanınca ilgi arttığından, bu oyunda da bu sonucu somut olarak gördüm. Özellikle Milliyet Sanat dergisine bankalardan, 'tabii içeriğini bilmeden' epeyce istek gelmiş. Öte yandan Devlet Tiyatrosu oyuncu ve yönetmenlerinden Can Gürzap «Aklımda» ile ilgilendi. Dostlar Tiyatrosunun ekonomik ve siyasal nedenlerle yıllardır süren salonsuzluk sorunu bu yıl da çözümlenemezse ne olur? diye konuştuğumuzda: Can Gürzap'ın, «bis kendimizi ikinci sırada hissedebilir miyiz?» sorusuna, «Sevinçle» diyerek yanıt verdim.

Aslında «tüm çocuklar görsün» diye yazdığımdan, bir okul sahnesinde, demokratik kitle örgütlerince amatör bir toplulukta ya da profesyonel tiyatrolarda oynasın, sevinirim. Önemli olan oyunu gerçekleştirirken özünü verebilmek. Böyle olunca da çocukların sıkılmadan keyifle izleyip, dolu dolu çıkacaklarından kuşkum yok.

Ö. ERTEN — Neden Çocuk Tiyatrosuna yöneldiniz?

B. ERENUS — Çocuk Yılı furyası var. Laflar gırla gidiyor tüm dünyada. Herkes bu sözlerin kağıtta, söylevde kaldığını biliyor. Bilmeseler içim daha rahat edecek. Belki ben de bu furyadan yararlanmak istedim. Kendi adıma değil, yarışma kazanan çalışmanın önemseneceğini bildiğim için. Roman, öykü, tiyatro... Tek şey kalacak bu yıldan: sağlıklı edebiyat ürünleri.

Ö. ERTEN — Çocuk tiyatrosunda ilk deneyiniz mi?

B. ERENUS — Yeni değil, TRT'de çalışırken Betün Sözen ile birlikte «Kaf Dağının Önü»nü yapmıştık. Çocuk için yazmayı bir süre ertelemiştim. Furya beni de etkilemiş, bu kesin.

Ö. ERTEN — Ülkemizde çocuk tiyatrolarının konumu nedir?

B. ERENUS — Çocuk tiyatroları tüm dünyada yeni yetişen kuşakların denetime alındığı, biçimlendirilip yönlendirildiği kurumlar ve onların oyun dağarcıklarıdır. Devlet ve hükümet etme düzenleri ile adları sanları başka bütün toplumlar, çocuk tiyatroları ile sahnede ektiklerini hayatta biçmek istek ve niyetinde. Çocuk tiyatrolarının belli bir dünya görüşünü, üretim - tüketim - bölüşüm yöntemlerini yeni yetişen kuşaklara aktarıp yaymada, onları denetime alıp biçimlendirmede etkili kurumlar olarak adlayınca, elbet değişik dünya görüşlerine ve yöntemlerine göre bu tiyatroların işlevleri de ayrı olacaktır. Kapitalist anamalcı toplumlarda, bir kez de sahne diliyle çocukların cici birer özel teşebbüsçü olarak yetiştirilmesine çalışılır. Kapitalizme özenen, geri bırakılmış, dışa bağımlı ülkelerde, bu kurumları yurt düzeyine yaymaya bile gerek yoktur. Bunun için de beş büyük ilde, egemen sınıflara ait çocukların yönlendirilmesi yeter de artar bile. Sosyalist ülkelerde ise, eğitim ve sağlık hizmetlerinden bedava yararlanan çocukların kafaca da beslenmesi için, yaygın biçimde, tüm çocukları kapsayan bir çocuk tiyatrosu politikası işlenir. Ve buralarda öğretilen, emeğin neden baş tacı edileceği, barış, kardeşlik ve ortaklaşacalıktır, Bu çocukların sanatsal açıdan da donatılmalarına özellikle özen gösterilir.

Ö. ERTEN — Geri bıraktırılmış, kapitalizme öykünen ülkemizde niteliklerini belirttiğiniz tiyatroların yanında bir de özel bankaların açtıkları çocuk tiyatroları var.

B. ERENUS — Ülkemizde durum tam bir kargaşa bu açıdan da. Bunca yıldır sayın halkımıza yaptıkları hizmetlerin yanısıra, bazı özel bankalarımız, sevgili çocuklarımızı da unutamadıkları için, açtıkları çocuk tiyatrolarıyla kendilerine de vergi indirecekleri, perdeli bir masraf kapısı açarlar. Amaçları toplam mevduat ve plasman tutarının yanısıra Türk çocuklarını geleceğin iyi bir banka müşterisi yapabilmektir. Size bu hizmeti getirebilmeleri için, en yakın banka şubelerimizden birine çocuklarınızla birlikte uğrayıp (mülkiyet zamiri eklerine dikkat) ücretsiz davetiyelerinizden edinmeniz yetecektir. 'Çocuk tiyatrosu' adıyla okulları dolaşan, ilkokul çocuklarının ellerindeki üç beş liraya göz dikmiş, ne idüğü belirsiz ticari tiyatrolar da var. Ödenekli tiyatrolar da 'Çocuk oyunu oynuyorum havasında. Tüm olanaksızlıklara karşın başarıyla ve dünya görüşlerinden aldıkları dirençle ayakta duran başarılı çocuk tiyatrolarımız da var. AÇOK - Ankara Çocuk Oyunları, AST Çocuk Tiyatrosu gibi...

Ö. ERTEN — Tüm bu kargaşada 'Çocuk Tiyatroları adına' yapılması gereken nedir sizce?.

B. ERENUS — Söz konusu olan tüm dünya devrimcilerinin en duyarlı olduğu bir konu «ÇOCUK». Gündemindeki baş sorun, var kalabilmek, can pahasına faşizmi geriletmek, kazanılan sosyal demokratik hakların savunulması olabilir ama, çocuklara ulaşabilmek de bunlara eş değerdedir. Demokratik kitle örgütlerini, ilerici sendikaların konuyu neden hâlâ gereken ivedilikle ele almadıklarını anlamak güç. Bu konuda TÖB-DER, Tİ-San TYS ve TRT-Der gibi kuruluşlar mutlaka biraraya gelerek düşünmeli, demokratik sosyal kazanımlar için çocuklara ulaşmanın bilimsel temelini saptayıp, yurt çapında uygulamaya geçmelidir.

Bilgesu Erenus'u kutluyoruz, özellikle çocuklara yönelik çalışmasından ötürü. Ve «Aklımda» oyununu içeriğine uygun görebilmeyi diliyoruz.

İZLEYECEKLERİMİZ...

GÖSTERİ

İstanbul Festivali yarın başlıyor

20 Haziran Çarşamba günü (yarın) başlayacak olan Uluslararası 7. İstanbul Festivali'ne 14 ülkeden 22 topluluk ve 14 solist katılıyor.

Gösteriler Atatürk Kültür Merkezi Açıkhava Tiyatrosu, Rumelihisarı, Aya İrini Kilisesi, Divan Edebiyatı Müzesi, Gülhane Parkı ve Yedikule Hisarı'nda gerçekleştirilecek.

Festival Programı'nın ilk üç günü şöyle:

20 HAZİRAN ÇARŞAMBA:

Atatürk Kültür Merkezi'nde saat 21.00'deki Açılıştan sonra,

Ankara Devlet Operası'nca gerçekleştirilecek olan «Gılgamış Operası» yer alıyor. Nüvit Kodallı'nın bestelediği operada şef Gürer Aykal, Metin Orhan Asena'nın ve sahneye koyan Cüneyt Gökçer

Fiyatlar: 125, 100, 75 TL.

21 HAZİRAN PERŞEMBE:

Atatürk Kültür Merkezi'nde Ankara Devlet Balesi saat 21.30''da «İnsan, İnsan» balesini gerçekleştirecek. Koreografi: Duygu Aykal.

Fiyatlar: 150, 125, 100, 75, 50 TL.

Aya İrini'de saat 19.00'da «İsmail Aşan Keman Resitali» izlenebilir. Piyanoda Judith Uluğ eşlik edecek.

Fiyatlar: 150, 125, 100, 75, 50 TL.

22 HAZİRAN CUMA:

Atatürk Kültür Merkezi'nde «Midas'ın Kulakları» var. Ankara Devlet Operası'nın gerçekleştireceği opera saat 21.30'da. «Midas'ın Kulakları»nı Ferit Tüzün bestelemiş. Orkestrayı Şef Orhan Tanrıkulu yönetecek. Metin: Güngör Dilmen, Sahneye Koyan: Cüneyt Gökçer.

Divan Edebiyatı Müzesi'nde saat 21.30'da «Devlet Klâsik Türk Müziği Korosu Konseri» var. Şef: Nevzat Atlığ, Solist: Meral Uğurlu.

Fiyat: 125 TL.

Rumelihisarı'nda «İstanbul Belediyesi Konservatuarı Halk Müziği Konseri» saat 21.30'da. Şef: Adnan Ataman. Fiyatlar: 75, 50 TL.

SERGİ

Özel eğitime muhtaç çocukların resim sergisi

İstanbul Milli Eğitim Müdürlüğü Rehberlik ve Araştırma Merkezi Müdürlüğü İstanbul ili alt özel sınıf öğrencilerinin resim iş sergisi 18 Haziran 1979 Pazartesi günü saat 14.00'de açıldı. İstanbul ili ilköğretim çağı nüfusu içinde özel ilgi bekleyen 9 bin çocuktan 800 kadarı durumlarına uygun eğitim olanağına kavuştular. Sergi, bu çocuklarımızın ürünlerinden oluşuyor.

Belediye Sarayı'ndaki sergi 30 Haziran'a dek izlenebilecek.

Rehberlik ve Araştırma Müdürlüğü bir de broşür bastırdı. «Özel Eğitime Muhtaç Çocuklarımızı Tanıyarak-Anlayarak-Eğiterek-Üretici Kılarak kazanalım» diyor.

●

● Ankara'da Devlet Güzel Sanatlar Galerisi'nde Prof. Dr. Türkkaya Ataöv elinde bulunan Jak hmalyan'ın yağlıboya tablolarıyla desenlerinden oluşan bir sergi açtı.

● Yeni Fotoğraf Dergisi ve İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı, Uluslararası 7. İstanbul Festivali çerçevesinde düzenlenen «KUŞAKLAR-4» Fotoğraf Sergisini 21 Haziran Perşembe günü saat 17.00'de açıyor.

● Ankara Vakko Sanat Galerisinde Rasin Resim Sergisi Haziran sonuna dek gezilebilir.

● İstanbul Bedri Rahmi Galerisinde Ali İsmail Türemen Sergisi 23 Haziran'da sona eriyor.

● Gençay Kasapçı Resim Sergisi, İstanbul Galata Sanat Galerisinde yarın sona eriyor.

● Doç. Mehmet Aslan'ın Dünya Çocuk Yılı nedeniyle eleştirel bir bakış getiren Karikatür Sergisi Ankara'da, Alman Kültür Merkezi küçük galerisinde Haziran sonuna dek gezilebilecek.

● Trabzon Güzel Sanatlar Galerisi'nde Ceyhan Murathanoğlu'nun resim sergisi 30 Haziran'a dek sürüyor.

● İzmir İş-Sanat Galerisi'nde ise Nasreddin Hoca Karikatür Yarışması'nda derece alan yapıtlardan oluşan sergi 22 Haziran'da sona eriyor.

● İstanbul Atatürk Eğitim Enstitüsü Resim-İş Bölümü Öğretmenleri Sergisi 20 Temmuz Çarşamba günü saat 17.30'da Taksim Sanat Galerisi'nde açılıyor. Sergi 2 Temmuz'a dek izlenebilecek.

HABERLER

● Nasreddin Hoca Şenliği'ne dünyanın her yanından karikatür geldi. 6. Uluslararası Nasreddin Hoca Karikatür yarışmasına bu yıl ilk kez Arjantin, Uruguay, Japonya, Kanada gibi uzak ülkelerden de karikatürcüler katıldı. 17 Haziran 1979 Pazar günü Tepebaşı Karikatür Müzesinde toplanan büyük jüride bu yıl iki yabancı çizer de görev aldı. Yugoslavya'dan Miodrağ Veliçkoviç ve Fransa'dan Cardon jüriye katıldılar.

● Sessiz Tiyatro Topluluğu 21-27 Haziran tarihlerinde Bulgaristan'ın Varna kentinde yapılacak 8.ci Dünya Sağırlar Bilimsel Konferansında Uluslararası Pantomim festivalinde Türkiye'yi temsil edecek. Festivalde pantomimci Taner Barlas'ın yazdığı ve hazırladığı «Ekmek Kavgası»nı Levent Beşkardeş yönetiyor.

● İsveç'in dünyaca ünlü «Paradeő» müzik topluluğu İzmir'de çocuklara ücretsiz konserler verdi. Konser Kültürpark Açıkhava Tiyatrosunda 15 Haziran Cuma akşamı saat 18.30'da gerçekleştirildi.

● Bu yıldan başlayarak, Aydın ilindeki sanat etkinliklerini tüm bölge halkına ulaştırmak amacıyla, geleneksel olarak sürecek «Aydın Sanat Festivali» düzenleniyor.

8-11 tarihleri arasında Aydın ve Kuşadası'nda yapılacağı bildirilen festival kapsamında, tiyatro, müzik, sinema, söyleşi, resim, karikatür ve fotoğraf sergileri yer alacak.

● Talât Sait Halman'ın önce türkçe yazdığı sonra İngilizceye çevirdiği «Aşkın Gölgesi» adlı şiir kitabı Kanada'da Quebec, Montreal Bonsecours yayınevince yayınlandı. Kitap, Kanadalı bir Fransız ozanı olan Louise Gareau Des Bois tarafından da Fransızcaya çevrildi.

Devrimci ozanları anlamak...

● ÖMER FARUK TOPRAK

2 Haziran günü Atatürk Kültür Merkezi'nde, Orhan Kemal'i anma toplantısında, güzel söyleşiler yapıldı, acı-tatlı, daha çok acı anılar dile getirildi.

Bu arada, açış konuşması yapan Demirtaş Ceyhun, ilginç değerlendirmeler getirirken, bana göre bir yanlışa düştü. Arkadaşımız Ceyhun, 1950'den sonra Demokrat Parti'nin çağdışı yönetimi sırasında, yazarlara, ozanlara yapılan baskıyı anlatırken, «Bazı devrimci ozanlar, ikinci yeni bunalımına düştüler, kapalı şiirler yazmak zorunda kaldılar» gibi sözler etti.

Oysa, bunun tam karşıtı oldu. Devrimci ozanların adlarını sayarsak, yazınseverlerin belleğinde daha iyi canlanır: Hasan İzzettin Dinamo, Rıfat Ilgaz, Cahit Irgat, A. Kadir, Niyazi Akıncıoğlu, Fethi Giray, Suat Taşer, Ömer Faruk Toprak, Mehmet Kemal, Enver Gökçe, Arif Damar, Ahmet Arif, Şükran Kurdakul, Hasan Hüseyin bir gün bile «ikinci yeni» diye adlandırılan türden şiirler yazmadılar. Baskı gördüler, uzun süre yayın yapamadılar, bu doğru, ama devrim ilkelerinden ayrılmadılar.

Buna karşılık «ikinci yeni»nin baskı karşısında sinme yanlışlığını sonradan anlayıp, «devrimci ozan» olmanın onuruna varan arkadaşlar olmuştur. Onlar «toplumcu şiire» yeni soluklar getirmişlerdir.

Burada yanlış bir anlama meydan vermemek için, hemen ekliyeyim. «İkinci yeni» ya da başka türde yazan bütün antifaşist ozanlara saygım vardır.

İkinci bir nokta da şu: Bazı yazarlar, 40 Kuşağı'ndan söz açıldığı zaman, 1940 ile 1945 arasında edebiyata çıkan bütün ozanları 40 Kuşağı başlığı altında topluyorlar. Doğrudur. Edebiyata çıkış tarihi ile anılır kuşaklar.

Ama «toplumcu 40 kuşağı» denilince, iş değişiyor. İkinci Dünya Savaşı yıllarında iki tür ozan vardı.

1) 1940-1945 arasında Türkiye'de «ileri dünya görüşü»nü savunan, şiirlerine savaşı ve yoksulluğu koyan ozanlara, ağır baskı yapılıyordu. Direnenleri, sürgün, hapis, açlık, işsizlik, ölüm bekliyordu. İşte o dönemde, çıkardıkları dergilerle, yazdıkları şiirlerle faşizme göğüs geren ozanlara «toplumcu 40 kuşağı» deniliyor.

2) Bir de «aman, suya sabuna dokunmıyayım, böylece bana da dokunmazlar» diyenler vardı.

Bu ayrım yapılmazsa, yanlışlara düşebiliriz. Demirtaş Ceyhun'un söyleşisinin, yukarda «ikinci bir nokta da şu» ile başlıyan bölümle doğrudan bir ilintisi yok. Fakat konuyu daha açıklığa kavuşturmak için, küçük bir anımsatma yaptım.

Ünlüler 7. İstanbul festivali'ne geliyor

20 Haziran'da başlayacak olan Yedinci Uluslararası İstanbul Festivali'ni izlemek üzere çeşitli ülkelerden ünlü sanat adamlarının İstanbul'a gelecekleri öğrenildi.

Festivali izleyecek konuklar arasında Avrupa Konseyi Kültür ve Eğitim Dairesi Genel Müdürü Alman Marshal Von Biberstein, yardımcısı Fransız Victor de Pange, aynı daire yöneticilerinden İngiliz David Mandell, Alman Heinz Stobart da bulunuyor.

Yaşayan en büyük bestecilerden biri sayılan Polonyalı besteci Whitold Lutoslawski de 18 Haziran'da İstanbul'a gelerek on gün süreyle festival programını izleyecek.

Bu arada, Yunan floklorunu dünyaya tanıtan ünlü kompozitör Manos Hacidakis'in de 4 Temmuz'da İstanbul'a geleceği ve gösterileri izleyeceği bildiriliyor.

İstanbul Kültür ve Sanat Festivali yetkilileri, İstanbul'daki yabancıların bilet almakta güçlük çekmemeleri için gişeler dışında büyük otellerde de bilet satışına başlandığını söylediler. Yetkililer, gösterilerden sonra kentin her semtine otobüs seferleri konulması konusunda İstanbul Belediyesi ile anlaşmaya varıldığını da belirttiler.

Üniversite'ye giriş sınavları...

Kimler kazanıyor?.. Kimler kaybediyor?..

● DERLEYEN : SÜLEYMAN COŞKUN

NOT: Bu derleme, Paris'te yapılan UNESCO'ya bağlı Uluslararası Eğitim Planlaması Enstitüsü çalışmaları sırasında Reşide Kabadayı tarafından yapılan bir araştırmadan yararlanılarak hazırlandı.

ÖZEL DERSHANELERİN KURSLARINA KATILIP KATILMAMA AÇISINDAN BAŞARI DURUMU

Özel Dershane Kurslarına	Sınava Katılanlar	Başaranlar	Oran
Katılanlar	24.138	6.112	25.3
Katılmayanlar	141.487	16.974	11.9

Kimlerin kazanacağını çeşitli ayrıcalıklar belirleyecek

— 6 —

Üniversite sınavlarına katılabilmek için başvuran öğrenci sayısı her yıl hızla artarken bu sayıyı ayni hız la izleyen bir başka kurum gelişti Türkiye'de. Bu kurum da üniversite hazırlama kursları veren özel dersanelerdi. Liselerde ve mesleki teknik okullarda eğitimin geriliği nedeniyle bu kurslar öğrencileri sınav öncesi yetiştirme açısından önemli bir işlev görmekteler. Bu kurslarda öğrenciler hem testle yapılan sınava hazırlanabilmekte hem de sınavda çıkabilecek sorular doğrultusunda ders programını yeni baştan gözden geçirebilmektedirler. Kuşkusuz bu görev karşılığı özel dershanelerin aldığı ücret de bu oranda olmaktadır. Öğrenciler bu kurslara gidebilmek için avuç dolusu para vermek zorunda kalmaktadırlar.

1974 yılında yapılan araştırmadan anlaşılmaktadır ki sınav öncesi bu kursları izleyenler, izlemeyenlere göre büyük başarılar elde etmektedirler. Böylece özel dershanelerin kurslarını izleyebilmek için gerekli ücreti ödeyemeyenlerin üniversiteye girme olanakları azalmakta hatta engellenmektedir.

ORTA ÖĞRENİM DURUMU AÇISINDAN EŞİTSİZLİKLER

Üniversite kapısını zorlayıp içeri girmeye uğraşan yüzbinlerce öğrenci Türkiye eğitim sisteminde orta öğrenim birimlerinden yetişip gelmekteler. Eğitim sistemine göre orta öğrenimin iki temel dalı bulunuyor: Bunlardan ilki Genel Orta Öğrenim Dalı (Liseler), ikincisi ise Meslek ve Teknik Orta Öğretim Kurumlarıdır.

Orta öğrenim kurumlarında okumakta olan öğrencilerin yüzde 60'ı günümüzde Genel Orta Öğrenim dalında öğrenim görmektedirler. Oysa gerek 3 ve gerekse 4 üncü 5 Yıllık Kalkınma Planlarında Mesleki Teknik Okullara yönelmenin artırılacağı belirtilmektedir. Plana göre 1981 yılında orta öğrenim içinde Mesleki Teknik Okulların oranı yüzde 41.1'e yükselecektir.

1974 yılına kadar Üniversitelerarası Seçme Sınavına katılma, buna bağlı olarak da üniversitelere girebilme hakkı yalnızca lise mezunlarına veriliyordu. 1974 yılında bu durum ortadan kaldırıldı ve Mesleki ve Teknik Okul öğrencilerininde sınavlara girme hakları tanındı. Mesleki ve Teknik okul mezunu gençlerden '54 bin 577'si o yıl sınava girmek için başvurdu. Sınava giren teknik okul mezunlarından ancak 0.9'u meslek okulu mezunlarından da 9.9'u sınavı başarı ile sonuçlandırdı. Oysa aynı yıl sınava katılan lise mezunlarının yüzde 18.1'i başarılı olmuşlardı. Mesleki ve Teknik Okul mezunlarının sınavlarda gösterdikleri 0.9'luk ve 9.9'luk başarıları onlar için yeni bir olanak değildi. Eskiden de aradaki fark sınavlarını veren öğrencilerden bir o kadar yüksek okullara gidebilme olanağına kavuşuyordu zaten...

Orta öğrenim durumu açısından bir başka eşitsizlik te Genel Orta Öğretim dalı içinde yeralan liselerle, kolejlerin durumudur. Kolejler genellikle ilkokuldan yada hemen ilkokul sonrasından yapılan seçme sınavları ile almaktalar. Gerek öğrenim koşulları ve gerekse olanakları açısından diğer okullarla karşılaştırılamayacak üstünlüklere sahiptirler. Öğretmenleri daha kalitelidir, sınıflardaki öğrenciler daha azdır. Uzun ve amaca yönelik bir öğrenim programı uygularlar. Bu okullardan mezun olan öğrenciler mutlaka bir yabancı dil bilirler.

Tüm bu nedenlerle de üniversite kapısında diğer öğrencilere göre çok daha imtiyazlıdırlar. Çünkü doğal olarak toplam puanı etkileyen lisan sınavında elde ettikleri puan genellikle çok yüksektir. Ayrıca salt lisan puanına göre öğrenci kabul eden yüksek öğrenim kurumları da bulunmaktadır. 1974 yılında yapılan araştırmaya göre o yıl sınava giren kolej mezunlarının yüzde 98.5'i yüksek okullara girebilme olanağına kavuşmuşlardır. Oysa daha önce de belirttiğimiz gibi eğitim sistemi içinde aynı dalda yeralan lise mezunlarından 1974'te sınava girip başaranların oranı sadece yüzde 18.1'di...

443 bin 600 öğrenci 35 il merkezinde yapılan sınavlara katıldı. Bu 443 bin öğrencinin 37 bin 602'si başaracak sınavları... Kimler kazanacak dersiniz?

— SON —

tırmık — AYDIN ENGİN

«Ahmet Vakası»

Bu satırlar yazıldığı sırada... diye başlıyoruz çoğu kez yazılarımıza. Teknik zorunlulukların gözü kör ola, biz yazıyı pazar günü yazıyoruz, siz salı günü okuyacaksınız. Ekmeğin bayatı sağlığa yararlıdır da, «tırmık»ın bayatı galiba bir şeylere zararlıdır.

Neyse... deyip «Ahmet Vakası»na geçelim izninizle.

Bu satırlar yazıldığı sırada, Ankara'nın çıtkırıldım politika kulislerinin pek sevdiği bir deyimle «parlamento aritmetiği» bir kez daha değişti. CHP Gaziantep Milletvekili Ahmet Karahan, partisinden istifa etti ve AP'ye girdi.

Parlamenter Ahmet, AP'ye girerken verdiği demeçte «AP'ye girmem Bülent Bey için sürpriz değil» dedi.

Aman, beyefendi, bizim için de sürpriz değil! Sürpriz değil ama gene iş çıkardınız bize... Gene yazıişlerinde kurşun kalemlerle ilkokul öğrencileri örneği dört işlem yapmaya başladık.

— CHP'nin oyu 224'e düştü.

— Yanlış, 224 hükümeti destekleyen milletvekili sayısı. CHP daha da azaldı.

— Hıı, haklısın. Peki AP'nin durumu?

— Onu da boşver, muhalefet 217'ye çıktı diyeceğiz...

— 217, 224 daha ne eder?

— 441.

— Geriye kalan 9'u bağımsız mı?

— Hayır 5 ölü.

—Başın sağolsun, trafik kazasında mı faşistler mi kurşunlamış?

— Yok be kardeşim, bu yaşama yılında 5 milletvekili dünyasını değiştirdiğinden, Millet Meclisi'nde 445 kişi kaldı.

— Haaa, o zaman tamam.

— Nesi tamam? 441 demiştik, 5 de ölü, etti 446. Nerde geri kalan 4 milletvekili?

— Onlar da bağımsızlar işte.

— İyi ama Hükûmet'in 224'üne dahil değil miydi bağımsızlar?

— Onlar başka türlü bağımsız?

— Nasıl yani?

— Onlar Hükûmeti destekleyen bağımsızlardan.

— Demek bağımlı bağımsızlardan.

— Öyle de denebilir.

— Peki şu son kalan 4 milletvekili nasıl?

— Onlar «bağımsız» bağımsız.

— Yani?

— Dört yüz kırk altı etti, zaten vakit de bitti. Teknik servis sayfayı bekliyor...

Bu hayhuy arasında birinci sayfa düzenlendi, değişen «parlamento aritmetiği» bir kere daha sergilendi ve «Ahmet Vakası» da kapandı.

Nedir bu olay?

Demirel, Hasan Korkut'un (hani şu AP'den ayrılıp bir süre bağımsız kalan, sonra da Akova'dan boşalan Devlet Bakanlığına getirilen Hasan Korkut'un) bakanlığını «Hasan Vakası» olarak değerlendirmiş ve bunu «ahlak kuralları ile bağdaşmayan bir davranış» olarak nitelemişti.

Şimdi yeni bir «ahlak kuralları ile bağdaşmayan davranış»a mı tanığız dersiniz?

Bizce değil.

Bizce olup bitenler son derece doğal.

Ekonomik iktidarlarını IMF payandasına dayayan egemen güçler, siyasal iktidarlarını sürdürmek için de «meclis içi transfer payandası»na muhtaçtır.

Özeti: Böyle iktisada, böyle siyaset...

CHP ağırlıklı Hükûmet'in «gitgide azalan» her ilerici davranışına alabildiğine destek vermek, her gerici yönelimine alabildiğine karşı çıkmak başka şeydir; eski MC'nin saflarından kopan her milletvekilini «demokrasi kahramanı», CHP'den kopup MC saflarına kapak atan her milletvekilini «dönek», «demokrasi düşmanı» olarak değerlendirmek bir başka şey.

Ülkemizin ekonomik darboğazları aşma yollarını bu utanılası transfer trafiğinden beklemek bir «körlük ve şaşkınlık»tır.

Ağaçlara bakmaktan ormanı görememektir.

IMF reçetelerinin, transfer reçetelerinin, bakanlık bölüşüm reçetelerinin kolgezdiği burjuva siyaset arenasında kurtuluş yolu aranmaz.

Çözüm reçetelerde değil. Çözüm şu sorulara cevap verebilmekte:

— Faşizm mi, demokrasi mi?

— Ulusal bağımsızlık mı, emperyalizme bağımlılık mı?

— Bağlaşıklıklar politikası emperyalizmin işbirlikçisi tekellerle, onların siyasal temsilcileriyle mi, işçi sınıfı ve emekçi kitlelerle mi yürütülecek?

— Komünistlerle, sosyalist partilerle, emekçi halkın ekonomik demokratik örgütleriyle omuz omuza, faşizmle, emperyalizmle mi savaşılacak, yoksa emperyalizmin siyasal ve ekonomik örgütleriyle kolkola demokrasi güçlerine, emekçi halka, komünistlere mi çullanılacak?

CHP'liler bu soruların cevaplarını içtenlikle vermeye çabalasınlar, kafalarındaki tüm bulutların dağıldığını göreceklerdir.

CHP'nin ne olup ne olmadığını, ne yapıp ne yapmadığını kavramak isteyenler de aynı sorulara cevap arasınlar.

Kavrayacaklardır...

Ortaöğrenim gençliğinin görüşü

Üniversitelerarası seçme sınavının demokratikleştirilmesi zorunlu...

Yurdal KAYIRHAN

Üniversitelerarası seçme sınavı bu yıl da yapıldı. Milyonlarca insan sınava giren oğulları, yakınları, kızları için düşündüler. Çocuklarının sınav salonlarından başarılı bir sonuçla dönmesini istediler. Geçmiş yıllarda da istemişlerdi; gelecekte de isteyecekler. Liselerin ikinci sınıflarında okuyan gençler sınavın yapıldığı bu günlerde kendilerini düşünecekler. Gelecek yıllarda daha çok kişinin liseyi bitireceğini görecekler. Üniversiteye alınacak kısıtlı sayıda öğrenciyi hatırlayacaklar. Eleyici eğitim sisteminin acımasızlığını duyacaklar. Bu onlar için elle tutulur, gözle görülür bir olgu olacak. Bir kısmı karamsar içinde bunalımdan bunalıma yuvarlanacaklar...

Dörtyüz otuzaltıbin dörtyüz genç saatlerce ter döktü. Yüksek öğrenim hakkı elde edebilmek için, onbir yıldır gördüğü eğitim ölçüsünde tüm yetisini kullandı. Umut şimdi cevap kağıtlarındadır. Uzun süredir düşünüyorlardı. Birkaç puan daha fazla alabilmek için ne yapmalıydılar?.. Test tekniğine yabancıydılar. Zaman da ne kadar az veriliyordu. Zaman kısa, sorular çoktu. Bildiklerini yanıtlayacaklardı. Ya bilmedikleri?

EĞİTİM ÇIKMAZI BÜYÜYOR...

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 50. maddesi «Halkın öğrenim ve eğitim ihtiyaçlarını sağlama, devletin başta gelen ödevlerindedir» cümlesiyle başlıyor. Elli yılı aşkın Cumhuriyet döneminde eğitim sorununa çözüm bulunamadı. En geniş halk yığınlarının bu temel istemi değişen birçok hükümet döneminde göz ardı edildi. Kim için, ne için ve hangi amaca yönelik eğitim? sorusuna yanıt getiren, geniş halk yığınlarının ve onun örgütlü güçlerinin istemine kulak tıkandı. Egemen güçlerin istediği gibi, her denilene boyun eğecek robotlar yetiştirilmek istendi. Anayasanın 50. maddesi hiçe sayıldı.

Ülkemizde okuma çağına gelen çocukların yüzde 12,8'i okuma olanaklarından yoksun.

İlkokula başlayan her 250 kişiden 65'i ortaokula, bunun da 15'i liseye ve mezun olanların da ancak 1'i yüksek öğrenime girebilmektedir. Eleyici niteliği çok büyük boyutlara ulaşan eğitim sistemi bu rakamlarla daha iyi kavranabilmektedir.

KARMAŞIK BİR YAPILANMA: Ü.S.S.

Türkiye'de onbeş yıla yakın üniversitelerarası seçme sınavı yapılıyor. Yüzbinlerce genç, hem de bir kaç kez bu sınavlardan geçti. Çok büyük çoğunluğu kazanamadı. Meslek liselerinden mezun olduğu için kazanamadı. Bölgesel ayrıcalıklar nedeniyle yetersiz eğitim gördüğü için kazanamadı. Özel liselere ekonomik gücü yetip gidemediği için kazanamadı. Kursa gitti, binlerce lira para döktü. Ama yine kazanamadı. İş aradılar, arıyorlar; bulamıyorlar. Sekiz milyona yakın insan gizli-açık işsizler ordusunun 1 milyon 250 binini oluşturuyorlar. Dev işsizler ordusunda yerlerini aldılar, alacaklar.

Tüm meslek liselerinden 1978-79 döneminde ÜSS'na girenlerin sayısı 180 bin dolayındadır. Bu rakam sınava girenlerin yüzde 50'sini oluşturuyordu. Buna karşın yüksek öğrenime girenlerin yüzde 75'ini lise, yüzde 25'ini meslek lisesi mezunları oluşturdu.

ÜSS'nin 1977-78 ve 1978-79 dönemi sonuçlarına göre ilk 53 dereceye girenler incelendiğinde şu sonuçlar görülür:

1977-78 döneminde başarılı öğrencilerin ellisinin, 1978-79 döneminde ise ellibirinin üç büyük şehirden; Ankara, İstanbul, İzmir'den gelmesi ilgi çekicidir.

(Devamı 7. Sayfada)

ACILI YILLAR

Eduard Claudius

Alevler içindeki Avrupa'da bir Alman Komünistinin anıları

— 16 —

Ben, saflık içinde benim kavrayamadığım bir çeşit gizli bilgelik seziyordum

Kuşkusuz hiç işitmemiş olduğu şehirlerin adlarını sıraladım kendisine.

Gözleri irileşti, her zamanki şaşkın yüz ifadesi ile karşımda durup, büyük bir saflıkla: «Peki henüz görmediğin şehirler hangileri?» diye sordu.

Soruyu sorarken gülümsüyordu. Ben, bu saflık içinde benim kavrayamadığım bir çeşit gizli bilgelik seziyordum. Otto ve ben masanın çevresindeki eski taburelere oturmuş, gerginliğimizi yatıştırmak için sigara içip duruyorduk. Uzun uzun bize baktıktan sonra şöyle dedi: «İyisiniz ve şükür buradasınız!» Ne demek istediğini biliyorduk ve gözyaşlarını bekliyorduk, ama o ağlamadı. Kuşlarınkini andıran küçük yüzünde kırışıklıklar gittikçe derinleşiyordu, aklanmış saçları artık iyiden iyiye seyrelmişti. Alt dudağı üzerinde bir kanser tümörü büyüyüp duruyordu. Bütün köy biliyordu bunu. Tek o bilmiyordu. Yetmişe yaklaşmıştı ve ölümünün nasıl olacağı umurunda değildi.

Parlak ve kuru gözleriyle bize baktı, hafifçe gülümsedi ve şöyle dedi: «Richard'ın bütün bu yoksullukları görecek kadar yaşamaması ne iyi. Bulunduğu yerde o şimdi çok daha rahattır!»

Settchen halaya gelince! Evet, buğday renkli iri kahverengi gözlü, hafif kartal gagası burunlu, ailede bir tek onda görülen sert ifadeli ince bir ağzı olan, güzel bir kadındı. Gülmesini severdi. Yazık ki, çocukluğunun o döneminde güldüğünü görmek enderdi. Güldüğü zaman da, gözleri soğuk ve anlamsız kalmakta devam ederdi. Hiç görmediğim nişanlısı, savaşın ilk kurbanlarından olmuş, daha 1915 yılı başında can vermişti. Anımsadığıma göre, bütün yaz süresince kadınlar herkesten fazla sarsılmış durumdaydılar. Eli ayağı kesen bir üzüntünün pençesinde, vara yoğa hemen sinirleniyor, gayet kırıcı davranıyorlardı. Biz küçükler, elimizden geldiği kadar onlardan uzak duruyor, kendi halimize kalabilelim diye göletin kıyısına veya köyün ucuna oynamaya gidiyorduk. Bu böylece dedemin Settchen halama şu sözlerle çıkışmasına kadar sürdü: «Ne yapalım istiyorsun? Ölenle ölünmez ki!»

Birkaç hafta sonra odanın duvarındaki fotoğraf indirildi. O zaman Settchen halamın nişanlısının öldüğünü anladım. Bir daha da ondan söz edilmedi. Settchen hala yavaş yavaş sinirliliğinden, kızgınlığından ve durgunluğundan sıyrıldı. Sadece gözlerinde hafif bir duman kaldı. Minchen yengem ve annem acınacak bir halde evin içinde gezinmeye devam ediyorlardı. Ben o sıralarda annemin güldüğünü hiç hatırlamam. Azrail eve girmişti bir kez. İki kadın da onun, kapının eşiğinde dönenip durduğunu görür gibiydiler. Settchen hala ise, bitmez tükenmez acısından kurtulmuştu. Daha bir erkekçe davranır oldu. Artık daha ciddileşen sesi avluda çınlar çınlamaz omuzlarımızı korkuyla büzüyorduk. Savaş bittikten çok sonraları evlendi. Çoluk çocuk sahibi oldu. Gözleri tekrar güleç ve alaycı havasına büründü. Bu sakin, teselli edici bir alaycılıktı ve anlayış dolu gülümsemesinin verdiği huzurla, onun mutfağında oturmak her zaman güzeldi.

Dedem o yaz, evin önündeki basamaklar üzerinde, yüzünde ve gözlerinde en küçük bir kıpırtı olmaksızın oturup kalıyordu.

Üç oğlunu ve onların, Westerburg ve Gershagen'de oturan ailelerini düşünüyor olmalıydı. Gerçekten üç oğlundan hiçbiri köyde kalmamış, köyden evlenmemişti. Bilmem hep bunları mı düşünürdü gerçekten. Settchen hala artık daha başına buyruk olmuştu ve dedem bizlerle gittikçe daha az ilgilenir olduğundan —sadece dizginleri gevşetmişti belki de— halam herşeyi avucuna aldı. Bundan böyle yalnız yaşaması gerektiği düşüncesine alıştıkça, egemenliğini daha da sağlamlaştırıyordu.

(Devamı var)

SPOR

Pazar günü Ankara'da oynanan 14. Cumhurbaşkanlığı Kupası'nın bir de bu yönü vardı

Ayıp oluyor diye, büyük koro zorla susturuldu!

Ankara (Politika)

● Cumhurbaşkanlığı Kupası maçından önce yapılan 2 maçta, miniklerde İstanbul'u 3-0 yenen Gaziantep, yıldızlarda Trabzonspor'u 3-0 yenen Afyon Türkiye Şampiyonu oldular.

● Afyon, kupasını almak için Şeref Tribünü'ne çıktığında kupayı verecek olan Futbol Federasyonu Başkanı Cemal Saltık ortada yoktu. Maçı izlemeyen Saltık, aranıp bulundu ve uzun bekleyişten sonra kupayı verdi. Sanırız Saltık'a kupayı kime verdin diye sorsalar bilemeyecekti.

GENÇLERE SAYGISIZLIK

● Yıldız ve Minikler Türkiye Şampiyonluğu için oynarlarken atılan gollerin tabelaya yazılmasına tenezzül bile edilmedi. 2 maç boyunca da tabelada Trabzon ve Fenerbahçe'nin renkleri vardı. Gol hanesi ise hep 0-0'ı gösteriyordu.

Ayrıca stadda bu takımların bayrakları bile asılmadı. Bu koskoca Türkiye Şampiyonluğuna saygısızlık ve laubaliliğin ta kendisiydi. Adeta Cumhurbaşkanlığı Kupasından önce vakit geçsin örneği oynatılan maçlar durumuna düşürüldü. Bu maçlar önemsizse ya adına Türkiye Şampiyonası demezsin ya da hakkı olan ilgiyi gösterirsin.

● Maçın hakemi Orhan Cebe son maçını yönetti. Maçtan önce ve sonra kendisine ödüller verildi.

● Maçı izleyen milletvekilleri ile rahatlıkla geniş tabanlı bir hükümet oluşturulurdu. Maça gelen milletvekillerinin aralarında en çok konuştukları konu politika - ahlâk üzerinde idi.

MAÇI İZLEYENLER

● Maçı izleyenler arasında Cahit Karakaş, Sırrı Atalay, Ahmet Taner Kışlalı, Tuncay Mataracı ve Yüksel Çakmur vardı. Ayrıca Cumhurbaşkanı'nın konukları olarak eski şampiyon sporcularımız da maçı izlediler.

SEYİRCİLER SUSTURULDU

● Seyircinin karşılıklı olarak birbirlerinin özel hayatlarını ilgilendiren alışılmış tezahüratları polis tarafından anında susturuldu. Bu nedenle çok kişi tartaklanıp joplandı. Susturulmalarının nedeni Cumhurbaşkanı ve eşinin maçı izlemeleriydi.

Herhalde ahlâksızca küfürlerden sadece Sayın Cumhurbaşkanımızın rahatsız olacağını sanıyor ilgililer. Bari her maça gelseler de biz de karımızla, kızımızla rahat maç seyretsek. Öyle ya biz adamdan sayılmıyoruz...

● Maçı izleyen seyirciler arasında ilginç kombinezonlar göze çarptı.

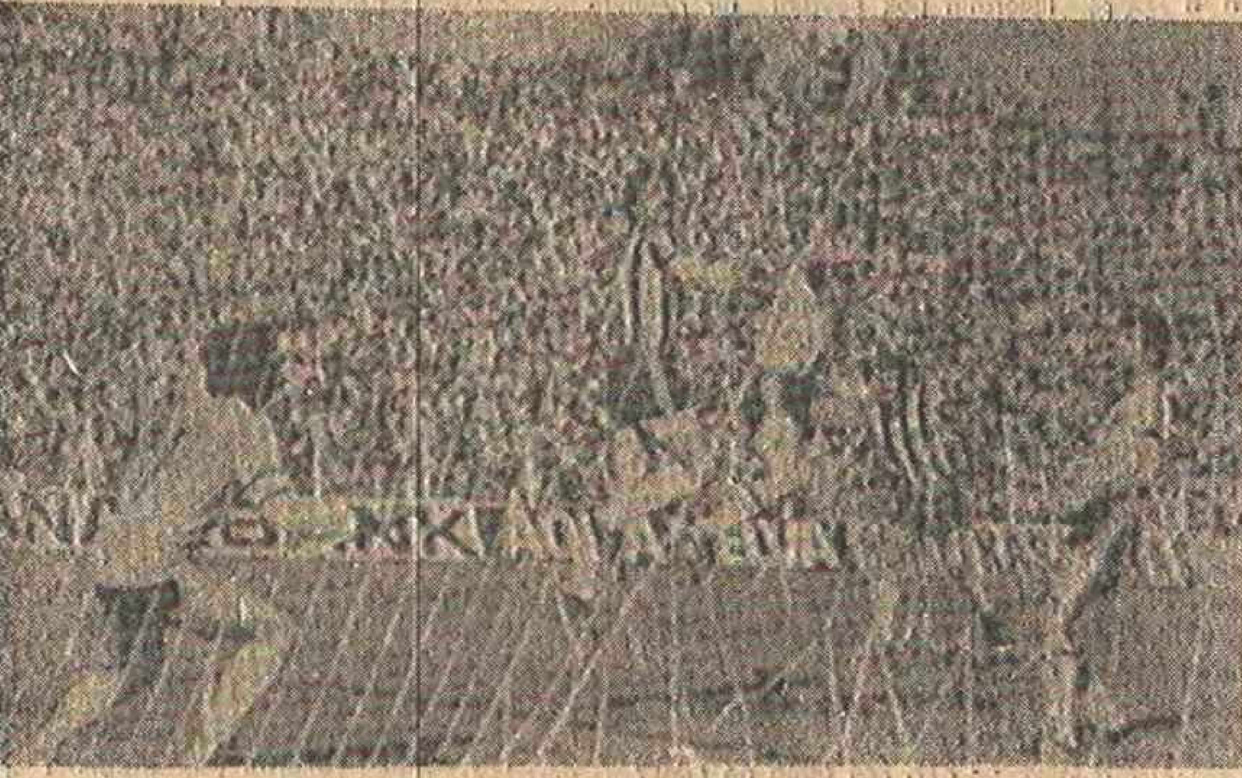
Yüksel Çakmur - Tuncay Mataracı çifti maç boyunca sohbet ettiler. En ilginç grup Faruk Ilgaz - eski Deniz Kuvvetleri Komutanı Hilmi Fırat ve 3 generalimizin oluşturduğu gruptu. Milletvekillerinin bile alınmadığı Şeref Tribünü'nde Faruk Ilgaz önlerde bir yere kurulmuştu. Ve yaklaşık üç saat çok ciddi bir şekilde Hilmi Fırat'la kimbilir ne konuştular. Her gelen kuvvet komutanı ve generalin Faruk Ilgaz'ın elini sıkması dikkatleri çekti.

● Fenerbahçe seyircileri «Şampiyon Federasyon» ve «Para, Şike İşte Trabzon» şeklinde sürekli tezahürat yaptılar. Tencere dibin kara, seninki benden kara örneği...

BAŞARILI FUTBOL

● Bu maçtan sonra bir kez daha lig maçları bittikten sonra kupa maçlarının yapılmasının sakıncaları ortaya çıktı. Lig biteli 2 hafta olmuş yaz gelmiş, korkunç bir sıcak var ve en büyük kupa maçı yapılıyor. Sporcuların buna ne sinirleri dayanır ne de fizikleri. Nitekim maçı izleyenler bunu açıkça gördüler. Bu nedenle bizce maç çok kaliteli geçti sayılır. Bu koşullarda sporcuların ayakta durabilmeleri bile başarıdır. Futbol Federasyonu parababası ku-

(Devamı 7. Sayfada)

Trabzonspor'un Cumhurbaşkanlığı Kupası'nı kazandığı maçtan bir görünüm...

TRABZONSPOR PARÇALANIYOR

● Hazırlopçu 3 büyükler Cumhurbaşkanlığı Kupası'nı da kazanan Bordo-Mavililerin başarılı 6 futbolcusuna el koydu

Transferde her gün değişik olaylar oluyor. Örneğin Galatasaray'la anlaşan Orduspor'lu Kemal, daha sonra Fenerbahçe'nin fazla para önermesi üzerine, kararını değiştirip Fenerbahçe ile anlaştığını açıkladı...

Transferde sağlıklı ve doğru haber vermek temmuz ayına kadar olanaksız hale geldi... Çünkü şimdiden ön anlaşma yapan futbolcular daha sonra iyi olanaklar bulunca kararlarından vazgeçiyorlar...

TRABZONSPOR MAÇINDAN SONRA...

Trabzonspor'un Fenerbahçe'yi yenerek Cumhurbaşkanlığı Kupasını aldığı maçtan sonra transfer olayları değişik bir görüntüye girdi.

Fenerbahçe'li yöneticiler Trabzonspor'lu futbolculardan Serdar ile Turgay'ı anlaşmak için İstanbul'a getirirken, Beşiktaş Mehmet Ekşi'yi, Galatasaray'da Necdet ile Orhan'ı aynı şekilde İstanbul'a getiriyorlardı...

Bu olay bir bakıma Trabzonspor'un bölünmesi ve parçalanmasıydı... Bu arada Trabzonspor'lu öteki futbolculara da bir çok kulüpler transfer önerisinde bulundular... Yani Trabzonspor'un 11 futbolcusuna transfer teklifleri yağıyor.

Trabzonspor'lu yöneticilerde bu öneriler karşısında «Bizim öz kaynağımız var... İsteyen, gidebilir... Ama temmuz ayında kararı biz vereceğiz... Büyük kulüpler bizim futbolcularımızı alarak başarılı olmak istiyorlar... Bizim tavsiyemiz kendi öz kaynaklarına yönelsinler...» dediler.

Doping ve ihmal kurbanları

Doping ve ihmal yüzünden yaşamlarını yitiren sporcuların öykülerini yayınlamayı sürdürüyoruz:

SAMSUNSPOR'LU ABİDİN AKMANOL

Eskişehir'de yapılan 1969-70 mevsiminin bir Eskişehirspor - Samsunspor maçında, Nuri ile çarpışan Abidin Akmanol derhal komaya girdi. Beyin kanaması geçiren Akmanol, bir bakıma mucizevi bir şekilde hayata döndü, ancak futboldan kesin olarak uzaklaştı. Akmanol'un daha önce bir antrenman sırasında sert bir topun başına çarpması sonucu iç kanama geçirdiği ve o günlerdeki bütün şikayetlerinin dikkate alınmadığı ve böylesine önemli bir arıza ile maça çıktığı anlaşıldı. Genç futbolcu, ameliyattan sonra önemli ölçüde yitirdiği belleğine iki yıl süren tedaviden sonra kısmen de olsa kavuştu.

CAHİT ÖNEL

Orta ve uzun mesafelerde Türkiye'nin rekor makinesi kabul edilen Cahit Önel, 1970 yılında karaciğerindeki önemli bir rahatsızlık nedeniyle tedavi ve ameliyat edildi. Ancak Önel kısa bir süre sonra öldü. Daha sonra Önel'in, önemli yarışmalarda doping niteliğindeki bazı ilaçları devamlı kullandığı ve bu nedenle de karaciğerinin işgöremez hale geldiği anlaşıldı.

İMAM ULUDAĞ

1973 yılında İzmir'de yapılan Bölge Birinciliği müsabakasında 17 yaşındaki Uludağ, nakavttan sonra kaldırıldığı hastanede öldü. Bu gencin de, tıpkı kader arkadaşı Karadağ gibi, beyin kanaması geçirmesine rağmen hareket ettirildiği ve ameliyat edilmesinde çok gecikildiği, ölümün de bu yüzden meydana geldiği anlaşıldı.

(DEVAMI VAR)

Okurlardan mektup

Gençlik sevgisi ve kavga

Dünya Çocuk Yılı olur, başkanlar seçilir, yeni yöneticilerini belirler ve bir çok federasyonlar kurulur. Gençlere ne gerekiyorsa onu vereceğiz derler. Ama düzenin kuralı verdirtmez. Burada şu gerçek ortaya çıkmaktadır. «Asıl sevgi çıkar sevgisi değil koltuk sevgisidir.»

Kocaeli vilayetinde iki toprak sahada 63 futbol kulübü spor yapmakta, bozuk düzenle mücadele etmektedir. Kocaeli bölgesi ülkemizin sanayi yönünden bir numaralı kenti olmasına karşın, bu toprak sahaların tozunu yutan, bu nedenle hastalanan, sakatlanan sporcuların hasta olmasına göz yumulur.

Nüfusun alabildiğine arttığı bu kentte antrenman ve müsabakalar için iki gayrinizami saha vardır. Yeni sahalar açmak için de bitmez tükenmez engeller vardır. Bu kentte endüstri, insanları yaşatmak için değil, doğayı ve insanları perişan etmek için kurulmuş sanki. Gençlik bu olanakların değerlendirilmemesi ile ruhsal bunalım içindedir. İçki sigara içmeyen genç yoktur. Kocaeli kentinde göstermelik bir iki sahaya karşıt ilçeler unutulmuştur. Kentte yapılan futbol müsabakalarında kavgalar çıkmaktadır. İşte bu kavga yanlışların geri tepmesidir... Mevcut düzen sorunları çözememektedir.

Hergün yönetim değişmekte ama sporumuz değişmemektedir. Tam tersi sporumuz bu yönetimle her geçen gün çıkmaz sorunlara saplanmıştır...

Vecdi ŞENGÜL
Kocaeli

Kulüplerin satış listesi yarın belli oluyor

Ankara, (A.A.) — Kulüplerin satışını istedikleri futbolcularla ilgili listeleri Futbol Federasyonuna bildirme süreleri yarın sona eriyor.

1978 - 1979 futbol mevsiminin kapanmasından sonra kulüplerin satmayı düşündükleri veya serbest bıraktıkları futbolcularla ilgili listelerin federasyonda toplanmaya başlandığını bildiren yetkililer, listeye konulan futbolcuların isimlerinin Resmi Gazetede yayınlanmasından sonra herhangi bir değişiklik veya çıkarma yapamayacaklarını belirtmişlerdir.

Satış listelerine konulan futbolcuların bedelleri en geç 3 Temmuz günü saat 17.30'a kadar Futbol Federasyonuna yatırılacaktır.

Öte yandan, satış listelerine konulma hakkını elde eden profesyonel futbolcular da istemlerini yarın mesai saati bitimine kadar federasyon veya kulüplerine bildireceklerdir.

Merhum Cahit Önel adına düzenlenen atletizm yarışları yapıldı

● Yarışmalar bir kaç meraklı dışında sadece atletler ve hakemlerden oluşan seyirci önünde yapıldı

Ankara (Politika) — 1969 yılında kaybettiğimiz Cahit Önel adına 3 kez düzenlenen atletizim birinciliği Ankara'da yapıldı.

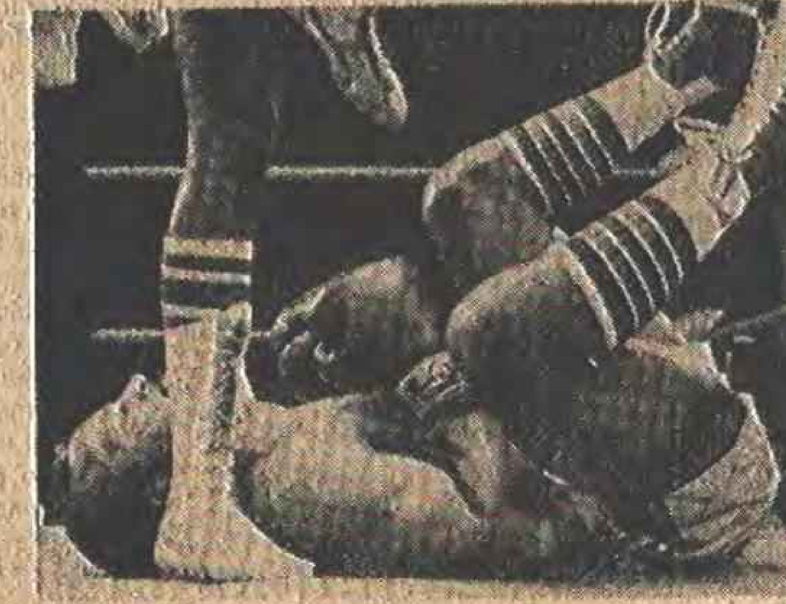
Birkaç meraklı dışında sadece atletler ve hakemlerden oluşan seyirci önünde yapılan ve 2 gün sonra yarışlarda kızlar yüksek atlamada Şule Turan 1.63 m. ile Gençler Türkiye rekorunu yineledi. Federasyonun derece alan sporculara herhangi bir ödül vermemesi atletler arasında hoş karşılanmadı. Merhum Cahit Önel'in kendi branşı olan 3000 m. engelli yarışında ilk üç dereceyi alan, Murat Taşçıoğlu, Ali Çelik ve Hüseyin Karabolat'a Önel'in eşi eski ulusal atletlerimizden Aycan Önel ve Kızı Siren Önel tarafından ödülleri verildi. Yarışlarda şu sonuçlar alındı:

Kızlar:
100 m. 1. Ayşe Özkol. 2. Kurdele Cordanoğlu
200 m. 1. Ayşe Özkol, 2 Şule Koler
400 m. 1. Ayşe Özkol 2. Neşe Gündoğan
800 m. 1. Gülten Keskin 2. Nurten Kara
1500 m. 1. Ülker Kutlu 2. Gülten Keskin
100 m. Engel 1. Deniz Ataç, 2. Sündüz Paker
Yüksek atlama: 1. Aftab Şahin, 2. Şule Turan

Erkekler:
100 m. 1. İhsan Duygulu, 2. Nuri Balaşar
200 m. 1. Nazmi Balaşar, 3. Ali Uruk
400 m. 1. Güner Güngör, 2. Sermet Timurlenk
800 m. 1. Sermet Timurlenk, 2. Yılmaz Kaya
1500 m. 1. Necdet Ayaz, 2. Ergün Yurdadön
3000 m. 1. Sefa Het, 2. Ahmet Altun

Boks Federasyonu'nda 25 yılda değişen bir şey yok

● BOKSUN, KANLI VE İLKEL BİR OLAY OLDUĞU, YASAKLANMASI GEREKTİĞİNDEN SÖZEDİLİYOR SORUMUZU BOKS FEDERASYONU BAŞKANI HASAN RÜZGAR «SPOR İNSANA OLUMLU VE OLUMSUZ ŞEYLER VERİR» DİYE YANITLADI

Hasan Rüzgâr bu gerçeği dile getirdi.

Rüzgar: Profesyonel boks, şike, doping ve ölüm demektir

Hasan UYSAL

Boks Federasyonu Başkanı Hasan Rüzgar, boks okulu, profesyonellik ve boksun zararları konusundaki sorularımıza aşağıdaki yanıtları verdi:

● «BOKS OKULU ALATURKALIKTAN KURTULMAK İÇİN OLUŞTURULDU. AYRICA BİZ BU OKULU AÇARKEN AVRUPA'DA OKUL BOKS PROGRAMINI DA GÖZÖNÜNE ALDIK VE İNCELEDİK.»

SORU: Boks okulu nedir, ne amaçla kurulmuştur?

YANIT — Boks okulu 2 Aralık 1978'de 156 öğrenci ile, yarınki boksumuzun tabanını oluşturmak için kurulmuştur. Federasyon başkanlığına geldiğim zaman 25 yıl önce spor yaptığım dönemle şimdiki dönem arasında bir fark olmadığını gördüm. O zamanlar çevresinde veya akrabaları arasında boks yapanlar varsa yahut belirli avantajlar elde etmek için gençler bu spora yönelirlerdi. Ama 25 ama 18 yaşında. Ve genellikle birkaç aylık bir çalışmadan sonra şampiyonalara katılmak için hazır sayılırlardı. Bunun sonucu henüz acemi bile sayılamayacak bir genç, bir şampiyonada en iyi boksörle karşı karşıya kalmış. Bu durum hâlâ böyle sürüyor. İşte boks okulu bu alaturkalıktan kurtulmak için oluşturuldu. Okula devam eden küçük sporcular hiç kimseye nasip olmayan bir çalışma ortamına kavuştular. Ayrıca biz bu okulu açarken, Avrupa'da okul boksu programını da gözönüne aldık ve inceledik.

SORU: Boks okulunun öğrenci durumu nedir? Çalışma programı nasıldır?

YANIT: Ankara'daki okulumuza ilk başta 156 öğrenci aldık. 13-16 yaş arasındaki bu sporcularımızı yaşlarına göre gruplara ayırdık. İlk iki ay spora hazırlık olmak üzere, koşma, sıçrama vb. bedensel gelişimlerini sağlayıcı bir program uygulandı. 3 ve 4. aylar boksun alt basamaklaması diyebileceğim gard pozisyonu, ayak ve yürüyüş gibi benzeri teknikler öğretildi. Şimdi 6 aydayız boksta vuruş ve savunmaları öğreniyorlar. Sadece geçen hafta, sporcularımızın ailelerine gösteri biçiminde olsun diye sporculara eldiven giydirdik. Daha 6 ay çalışmalar sürecek. Ancak bundan sonra, yani 1 yıllık eğitim sonunda maçlara katılabilecekler. Bugün çalışmalarını sürdüren sporcuların sayısı 120'dir. Bu 120 sporcu içinden seçilecek en başarılı 40 kişi 5-25 Temmuz tarihinde Uludağ'da kampa alınacaklar.

SORU: Bu sporcular sağlık kontrolünden geçtiler mi? Okulun bulunduğu salonda sağlık personeli var mı?

YANIT: Okula alınan öğrenciler kontrolden geçtiler. Ayrıca Federasyonumuzun Sağlık Kurulunda bulunan hekimlerimiz zaman zaman kontrollerini sürdürüyorlar. Hatta okula başvuranların içinde 7'sinin kontrol sonunda boks yapması sakıncalı bulundu. Salonda herhangi bir sağlık personelinden ve önleminden ne yazık ki söz edilemez. Sadece göstermelik bir sağlık çantası var. İçinde oksijen, tentürdiyot, pamuk falan var. Tabii bu ilkyardım için bile yeterli değil. Ancak bu durum sadece boks için değil, tüm spor salonları ve sahaları için geçerli. Tümünün sorunu...

SORU: Ülkemizde boksun profesyonel olması konusunda belirli istemler var. Siz bu konuda ne düşünüyorsunuz?

YANIT: Ben profesyonelliğe karşıyım. Örneğin İtalya, İspanya ve Fransa'da profesyonellik ilan edildi. Buralarda boks geriledi. Bugün Avrupa şampiyonalarında isimleri eskisi gibi duyulmuyor. Türkiye'ye gelince profesyonellik amatör boksörlerimizi belki teşvik eder. Para kazanacağım diye. Ancak bunun iyi esaslara bağlanması gerekir. Örneğin 5 kez Türkiye şampiyonu veya 3 kez Balkan şampiyonu olmak ve 10 yıl amatör boks yapmış olmak gibi. Ancak bence profesyonel boks benim anladığım boks olayının dışındadır. Şikeler, dopingler, ölüm olayları ayrı bir dünyadır kısacası profesyonel boks olayı. Aslında bu işten sporcu da kazanmaz. Organizatörler, menejerler kazanır. Menejer yenil derse yenilmek zorundasın. Paran varsa şampiyon bile olursun.

● «BANA GÖRE, TÜRKİYE'DE BOKSÖRLERİMİZ İÇİN YAPILMASI GEREKEN İLK ŞEY AYDA EN AZ BİR KEZ SAĞLIK KONTROLÜNDEN GEÇİRİLMESİNİ SAĞLAMAK OLMALIDIR»

SORU: Zaman zaman kamuoyunda boksun zararlı olduğu, hatta spor bile sayılamayacağı, kanlı ve ilkel bir olay olduğu, yasaklanması gerektiğinden söz ediliyor, buna ne ölçüde katılıyorsunuz?

YANIT: Ben önce şunu söyleyeyim. Spor kişiye olumlu ve olumsuz şeyler verir. Boksun bir çok olumlu yanı var. Örneğin çevreye uyumunu kolaylaştırır, refleksleri geliştirir, mücadele azmi verir, sinir sistemini disipline eder. Bunun yanında söylenen zararları da doğrudur. Ancak bu olumsuz yanlar profesyonel boksa aittir genellikle. Gene de olumsuz yanları nedeni ile tüm dünyada bir muhalefet zaman zaman ortaya çıkıyor. Bu nedenle Dünya Boks Birliği (EBU) boksun sürdürülmesi ve zararlarının önlenmesi amacıyla birtakım önlemleri almaya çalışıyor. Benim de üyesi olduğum bu birlik son toplantıda bazı önlemler üzerinde görüştü. Örneğin eldivenlerin havalı olması ve hacminin büyütülmesi gibi. Ayrıca başa vurulan yumrukların bir, bedene vurulan yumrukların 2 puan sayılması, ringin tabanındaki brandanın altına yumuşak kauçuk konulması bu konuşulan ve tartışılan önlemlerin içinde bulunuyor. Türkiye'deki boksörlerimiz içinse bana göre ilk yapılması gereken şey ayda en az bir kez sağlık kontrolundan geçirilmesini sağlamak olmalıdır.

EKRAN

ARI

MASKELERİ İNDİRİN

Bir süre önce sağ gazetelerle birlikte bir ilerici gazetede «Yabancı sporcu yasağı»na karşı kampanya açtı. Dikkatinizi çekmiştir. Bazıları hayret ediyor. Oysa son derece doğal. İç sayfasına çarşaf gibi, paralı «TÜSİAD» duyurusunu basan gazete, spor sayfasında da yabancı sporcu yasağına karşı çıkar.

BİSİKLET

Bisiklet Federasyonu Başkanı Hürrem Solaklar'a göre, bisiklet sporumuz çok iyi durumdaymış ama, ne yaparsın ki, döviz darboğazında olduğumuz için uluslararası turnuvalara katılıp boy ölçüşemiyormuşuz!

İşit de inanma.

Solaklar böyle diyor,

Solaklar da alkış tutuyor!..

KARTAL BEKLİYOR

Beşiktaşlı yöneticiler, «takımı 75 ci kuruluş yıldönümüne göre hazırlamıştık, buna karşın başarılı olamadık» diye yakınıyorlar. Beyler, yakınmayı bırakın da bugünden kolları sıvayın.

100. kuruluş yıldönümü için!..

Kıbrıs'ta

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

Görüşmeciler, Yeşil Hat üzerinde, Ledra Palace Otelinde B.M. Genel Sekreterinin Özel Siyasi İşler Danışmanı Perez De Cuellar'ın gözetiminde görüştüler.

Görüşme yerine ilk gelen Perez De Cuellar, ikinci toplantıda ilerleme kaydedilmesini beklediğini, ancak, sonuç istemenin henüz erken olduğunu bildirdi.

Ledra Palace Otelinde 1960'ta İngiltere Kraliçesi Elizabeth'in Kıbrıs Cumhurbaşkanı Yardımcısına hediye ettiği «Austin Princess» marka araba ile Danışmanları Soysal ve Ertürk'ün eşliğinde gelen Ümit Onan, gazetecilere, Denktaş'la Kipriyanu arasında varılan 10 maddelik anlaşmanın maddelerinin tümünü sıra ile görüşeceklerini söyledi.

Ümit Süleyman Onan, Magosa İlçe Mahkemesinin Maraş'taki vakıf malları ile ilgili kararına ilişkin bir soruya da şu yanıtı verdi:

«Konunun yasal yönüne ilişkin bir bilgim yoktur.»

22 ÖRGÜTÜN AÇIKLAMASI

22 demokratik kitle ve meslek örgütü Başbakan ve parlamenterlere bir ortak mektup göndererek, Kıbrıs'ta emperyalizmin maşası durumuna gelinmemesi ve gerici Denktaş yönetiminin toplumlararası yumuşamayı baltalayıcı çabalarına alet olunmamasını istediler.

Petkim-İş, Baysen-İş, Yeni Haber-İş, Bank-Sen, Devrimci Toprak-İş, Maden-İş, Aster-İş, Tekges-İş, Dev Maden-Sen, Tüm Has-İş, TRT-DER, TÜS-DER, Makina Mühendisleri Odası, Enerji-Der, BANK-DER, Genel-Der, İGD Ulus Şubesi, AKÖK, Çırak-Der, İLD Ankara Şubesi, Haber-Der ve Halk Koop. Ankara Birlik'in yönetici ve genel başkanları, Başbakan Bülent Ecevit'e gönderdikleri ortak mektupta, toplumlararası görüşmelere sekte vurulmaya çalışıldığını belirterek, Denktaş'ın Ankara'da kapalı kapılar ardında gerici muhalefet partileriyle görüşmeler yaptığı ve toplumlararası yumuşamayı köstekleyici açıklamalarda bulunduğu vurgulandı.

TMMOB

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

mokratik kuruluşlar sık sık aranmaktadır.

TMMOB, bu tür baskı uygulamalarının son bulmasını ve TÖB-DER Genel Sekreterinin serbest bırakılması gereğini vurgular. TMMOB mühendis ve mimarların, öğretmenler ve onların örgütü TÖB-DER'le dayanışma içinde olduğunu bildirir.»

Balat'ta kahvehane tarandı 1 kişi öldürüldü, 10 kişi yaralandı

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

ci kişilerin devam ettiği kıraathane bir süre sonra kan gölüne dönüşürken, saldırganlar ellerini kollarını sallayarak uzaklaştılar. Yaralılar Çapa Tıp Fakültesi Cerrahi Kliniğine kaldırıldı.

Görgü tanıklarının ifadesine göre saldırganlardan biri 23-24 yaşlarında, orta boylu, sakallı, kasketli diğer ikisi ise 17-18 yaşlarında sarışın ve tüysüz.

YALANCI TANIK TUTUKLANDI

Öte yandan, Aktepe'de sol görüşlü matbaa işçisi Cengiz Han'ın öldürülmesi olayında kamu tanığı olarak dinlenen Turgut Karakılıç duruşmada ilk ifadesinde baskı sonucu yalan söylediğini itiraf etti. Mahkeme heyeti, Turgut Karakılıç'ı yalancı tanıklık yapmaktan dolayı tutukladı.

11 Haziran Pazartesi günü 3 kişinin ölümü, 5 kişinin yaralanmasıyla sonuçlanan Bakırköy Halkevindeki bombalama olayında kulaklarının zarı patlayan İrfan Kalkan'ın polis tarafından gözaltına alındığı bildiriliyor.

İTÜ'DE BOYKOT

İTÜ Merkez, Taşkışla ve Maçka binalarındaki fakültelerde okuyan öğrenciler, 14 Haziran Perşembe günü forum düzenleyen arkadaşlarından 600'ünün Sıkıyönetim Güvenlik Kuvvetlerince gözaltına alınmalarını protesto etmek amacı ile dün derslere girmediler.

İTÜ öğrencileri arkadaşlarının serbest bırakılmalarına değin boykotu sürdüreceklerini bildirdiler.

TARSUS'TA

Tarsus Atatürk Caddesi Adliye yakınında dün saat 13.15'de henüz kimlikleri belirlenemiyen 2 kişi caddede rastgele iki tabanca ile ateş ettiler. 5 kişi çeşitli yerlerinden yaralanarak hastaneye kaldırıldı.

Açılan ateş sonucunda Tarsus Elektrik İşletmesi Müdürü Osman Kenarlı, Orman İşletmesinde Memur Mehmet Kuş, Tarsus Fen Lisesi öğrencisi Belgin Arıkan ile Mevlüt Ak ve Mustafa Roz adlı köylüler çeşitli yerlerinden yaralanarak hastaneye kaldırıldılar.

İSKENDERUN'DA İŞKENCE OLAYI

16 Haziran sabahı saat 5'de izinli olarak afişleme yapan Maden-İş 18. Bölge Temsilciliği sekreteri Gazi Fahlioğlu ve 15 yaşındaki Mehmet Çelik'in Pol-Bir'li polisler tarafından Antakya'ya kaçırılarak ağır işkenceye tutulduğu belirtiliyor.

ANKARA'DA

Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesinde devam zorunluluğunun kaldırılmasını isteyen öğrenciler dün sınavlara girmediler. Öğrenime başlayan Gazi Eğitim Enstitüsünde olay çıkarmak isteyen komandoların öğrenciler tarafından kovalandıkları haber veriliyor. Bu arada gazetemize telefon eden komandolar hesap soracaklarını öne sürerek tehdit ettiler.

Eyüp, Beşyüzevlerde bir emlak bürosuna açılan ateş sonunda Muzaffer Candoğan adlı emekli komiser öldü, Yaşar Kandemir adlı emekli assubay hafif yaralandı. Çatışma sırasında, saldırganlardan birinin de ayağından yaralandığı bildirildi.

Dün saat 11.45 sıralarında meydana gelen olayda Yaşar Kandemir'e ait «Kandemir Emlak Bürosu»na kimlikleri belirsiz iki kişi ateş açtı. Büro önünde oturan emekli komiser Muzaffer Candoğan açılan ateş ile ağır yaralandı ve kaldırıldığı hastanede öldü. Olay sırasında saldırganlara tabancasıyla karşılık veren Yaşar Kandemir adlı emekli assubay başından hafif yaralandı. Gümüşsuyu Askeri hastanesinde tedavi altına alınan Yaşar Kandemir çatışma sırasında saldırganlardan birini ayağından vurduğunu söyledi.

Bu arada gazetemize bir kişi telefon ederek «Komandoların Aydınlıkevlerde tüp kuyruğunda bekleyenlerden haraç aldıkları» yolundaki haberimizin asılsız olduğunu iddia etti, «Aydınlıkevler hesap sorar» diye tehdit eden komando adını söylemeden telefonu kapattı.

Ankara Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi silah bulundurmaktan sanık bir kişiyi 20 ay hapis ve 833 lira ağır para cezasına mahkum etti. Mahkeme, sanık Hasan Karacan'ın dün yapılan duruşmasında, 6136 sayılı yasaya aykırı olarak silah bulundurduğunun kanıtlarla saptandığını bildirdi ve sanık Karacan'ın 20 ay hapis ve 833 lira 30 kuruş ağır para cezası ile cezalandırılmasını kararlaştırdı.

141. Maddeden

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

sonucu beklemeyi uygun gördü.

Öte yandan, Birinci Ağır Ceza Mahkemesinde de TİKKO adlı örgüt üyesi oldukları iddiasıyla yargılanan Semih İstanbullu, Levent Kepenek ve Mehmet Ersin adındaki sanıklar için de mahkeme heyeti aynı kararı aldı.

Geçtiğimiz hafta İzmir İkinci Ağır Ceza Mahkemesi DOM zamanından kalma bir davada sanık avukatlarının itirazlarını haklı buldu ve TCK'nın 141. maddesinin iptal istemiyle Anayasa Mahkemesine göndermişti.

Türk-İş

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

İşçi Sendikaları Konfederasyonunun Prag'da yapılan kongresinde ülkemiz aleyhine bazı kararlar alındığı» öne sürülerek karar metninin Başbakan'a «kapalı bir zarf içinde» sunulduğu belirtilmektedir.

Benzin

(Baştarafı 1 Sayfa'da)

lanacağını, bunlardan altı memurun özel araçlara, iki memurun ticari araçlara, bir memurun da İstanbul dışındaki araçlara kart vereceğini söyledi.

İstanbul'da araçlara verilecek aylık benzin miktarı şöyledir:

TİCARİ OLMAYAN ARAÇLAR:

Otomobil: 80 litre, Jeep, 80 litre, motorsiklet 20 litre, minibüs 150 litre, küçük otobüs 200 litre, pikap ve kamyonet 150 litre, kamyon 300 litre, deniz motoru 40 litre.

TİCARİ ARAÇLAR:

Taksi 500 litre, dolmuş 600 litre, jeep 450 litre, motorsiklet 60 litre, minibüs 600 litre, küçük otobüs 750 litre, otobüs 900 litre, pikap kamyonet 450 litre, kamyon 750 litre, deniz motoru 400 litre.

SALT-2

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

taşıdığını bildirdi.

SBKP Genel Sekreteri, ABD Senatosunda SALT'ın anlaşmasının herhangi bir değişikliğe uğratılmasının karşısında olduğunu söyledi ve şöyle devam etti:

«Birçok güçlüklerle yaratılan nazik dengenin bozulması, içindeki öğelerin değiştirilmesi ya da herhangi bir tarafın çıkarlarına yaklaştırılması için çaba harcamak verimsiz bir çalışma olacaktır.»

ABD Başkanı Carter de, Sovyetler Birliği ile pek çok dünya sorununda ayrı görüşlere sahip olduklarını, ancak anlaşmazlıkların barışçı yollarla çözümlenmesi yollarının özendirilmesinin de önem taşıdığını belirtti.

Öte yandan Başbakan Bülent Ecevit, Amerikan Newsweek dergisine verdiği demeçte, U-2 uçaklarının uçuşu konusunun Viyana'daki SALT zirvesinde ele alınması gerektiği yolundaki görüşünü yineledi. U-2'ler konusunda Amerika'nın baskı yaptığını açıkça ifade edemeyen Başbakan Ecevit, bu demecinde, denetim adı altında getirilen bu önerinin «ABD tarafından zirveye götürülmesi gerekirdi» dedi.

CARTER VE BREJNEV BİRBİRLERİNİ ÖPEREK ANLAŞMAYI KUTLADILAR

Harsburg İmparatorluk sarayının bir zamanlar balo salonu olan beyaz ve altın yaldızlı barok salonunda, stratejik silahları kısıtlayan antlaşmayı imzalayan Sovyet ve Amerikan liderleri, salonu dolduran davetlilerin alkışları arasında birbirlerini öperek kutladılar.

Liderler Rusça ve İngilizce hazırlanmış metinleri imzaladıktan sonra Brejnev, ipek örtülü masada mikrofonun başına geçerek, «İnsanın en kutsal hakkı olan yaşama hakkını savunuyoruz» sözleriyle konuşmasını sürdürürken, Carter, dini bir törendeymiş gibi, konuşmayı başı önüne eğik gözleri kapalı dinledi.

Daha sonra kendi mikrofonunu açan Başkan Carter antlaşmanın imzalanmasını «barışın zaferi olarak niteleyen» konuşmasını yaptı.

TİP, TSİP'in

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

lendirmelerin engellediği görüşü savunuldu.

Türkiye İşçi Partisi'nin demokrasi anlayışının uzun uzadıya anlatıldığı mektupta özetle şu görüşlere yer verildi:

«Sizleri, partinizi, işçi sınıfımızın bilimsel sosyalist politik örgütünün daha da güçlenmesine katkıda bulunmaya çağırıyoruz.

Bir yandan ülkenin ve sosyalist hareketin karşı karşıya olduğu sorun ve görevleri, diğer yandan yapılan birleşme görüşmelerinin, Türkiye ve dünya değerlendirmelerindeki ortak noktaları birleşmeyi gerçekleştirecek düzeye eriştirdiğini dikkate alan partimiz Türkiye İşçi Partisi, 17 Mayıs 1979 tarihli mektubunuza cevap olarak partilerimizin süratle birleştirilmesi önerisini tekrarlar.

Partimiz Türkiye İşçi Partisi, sizleri, işçi sınıfı mücadelesinin çıkarlarının gerektirdiği biçim ve kapsama uygun olarak Türkiye İşçi Partisi'nin örgütsel varlığı içinde ve temel politik çizgisi etrafında birleşmeye çağırır.

Partimiz Türkiye İşçi Partisi, başlatılan birleşme görüşmelerinin daha sonra tarafınızdan yarıda bırakılmasının getirdiği yeni olumsuzluğu mutlaka ortadan kaldırmak ve partilerimizin birleştirilmesini mutlaka uygulamak azminde olduğunu, bunun işçi sınıfının politik mücadelesinin çıkarlarının gerektirdiği biçim ve kapsama uygun olarak «dayanışma ve beraberlik» içinde gerçekleştirilmesini arzu ettiğini belirtmek ister.

Partimiz Türkiye İşçi Partisi, sizlerin, birleşmeyi geciktiren nedenleri ortadan kaldıracağınıza, kimi subjektif değerlendirmeleri geri plana itebilmeyi işçi sınıfı mücadelesinin yüksek çıkarlarının gerektirdiği bir tutum olarak ele alacağınıza ve bu subjektif engelleri aşacağımıza, inanmak istiyor.»

«DİSK SEÇİMLERDE SOLUN İŞBİRLİĞİNİ DESTEKLEMELİ»

Ankara'da yapılan TSİP Genişletilmiş Teşkilat Toplantısı sonunda yayınlanan bildiride, DİSK'in bu seçimlerde solun işbirliğini destekleme çağrısı çıkartmasını istedi. Bildiride özetle şöyle dendi:

«Solda yer alanların, öncelikle önümüzdeki kısmi seçimlerde işbirliği amacıyla biraraya gelmeleri, halkın mücadelesinde bütünlüğün sağlanması için bir başlangıç adımı olacaktır. Partimiz, sosyalist hareket içinde yer alanlara seçimlerde işbirliği çağrısı çıkartmıştır. Bizim somut çağrılarımızın olumlu cevap bulması için Türkiye'de meseleye ilgi duyan herkese, her kuruluşa görev düşmektedir. Özellikle DİSK'in rolü büyük önem kazanmaktadır. Çünkü DİSK'in geleneği şimdiye değin tüm seçimlerde somut hedef göstermiş olmasıdır. Bu seçimlerde DİSK'in artık CHP'yi desteklemesi mümkün değildir. Çünkü bu, DİSK'e bağlı işçilerin büyük tepki göstermelerine yol açar. Bu durumda DİSK'in, CHP'nin solunda bir hedef göstermesi kaçınılmazdır. Ve bu hedef de, DİSK bünyesindeki tüm sosyalist, ilerici, devrimci işçilerin talebi olan «solun seçim işbirliği»nden başkası olamaz. Biz DİSK'in sorumlulukla davranacağına inanıyor ve CHP'nin solundakilerin seçimlerde işbirliği yapmaları yolunda karar alıp bu doğrultuda çağrı çıkartmasını bekliyoruz.»

Hükümet ateş çemberinde

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

suplarına açıklarlarken, bir başka Bakan Salih Yıldız'ın ismi istifa kulislerinde dolaşmaya başladı. Salih Yıldız, söylentiye çok içerleyip kendisini arayanlara «Yok böyle bir şey» şeklinde tersledi.

AP'lilerin transfer söylentileri sürerken CHP Genel Yönetim Kurulu da saat 10.30'dan 15.00'e kadar yaptığı toplantıda durum değerlendirmesi yaptı. Bütün bu gelişmeler olurken Başbakan Bülent Ecevit Başgüdüm toplantısında hazır bulundu. Ecevit toplantıdan çıkarken saat 09.30'dan 16.30'a kadar süren bir toplantıdan yeni çıktığını herhangi birşey söyleyecek durumda olmadığını bildirdi.

Bugün saat 15.00'te yapılacak olan Millet Meclisi Genel Kurulunda görüşülecek olan gensorunun gündeme alınıp alınmamasını belirleyecek olan 5 bağımsız milletvekili şunlar:

Nurettin Yılmaz (Mardin), Abdulkerim Zilan (Siirt), Ramazan Yıldırım (Adıyaman), Metin Musaoğlu (Mardin) ve Eşref Cengiz (Diyarbakır), altıncı bağımsız milletvekili olan Barboros Turgut Boztepe ise Federal Almanya'da bulunuyor. Boztepe'nin Türkiye'ye bir süre dönmeyeceği bildirilmekte.

Öğrenildiğine göre bu bağımsız beş milletvekilinden Zilan kesin olarak meclise geleceğini ve muhalefetle birlikte oy kullanacağını açıkladı ve «iktidar benden oy beklemesin» şeklinde konuştu. Nurettin Yılmaz ise yakınlarına bugün meclise hiç gelmemek kararında olduğunu bildirdi. CHP'lilerin Yılmaz'ı bütün gece ikna etmeye uğraşacakları belirtiliyor. CHP'den istifa ettikten sonra tekrar dönecekleri söylentileri yaygınlaşan Cengiz Musaoğlu ve Yıldırım'ın ise AP'liler tarafından kontrol altında tutuldukları belirtiliyor. Bu üç milletvekili, Demetevler semtinde Hacı Ali Demirel'in okulunda öğretmen olan iki bayan tarafından misafir edilmekteler» şeklindeki haberi alan CHP'lilerin de evi kontrollarına aldıkları politik kulislerde söylenenler arasında.

Öte yandan CHP'lilerin bugün yapılacak olan Meclis toplantısını engelleme yolunu seçebilecekleri bildiriliyor. Arka arkaya çok sıkışan ve düşecek duruma gelen hükümete nefes aldırabilmek amacıyla CHP'lilerin bugün yapılacak Meclis oturumuna katılmayabilecekleri belirtiliyor. CHP'lilerin katılmaması halinde çoğunluk sağlanamayacağından genel kurulun toplanması olanağı kalmayacak. Bu halde CHP'nin Meclisi, sıkıyönetimi uzatır uzatmaz tatile sokacağı, kısa bir süre için bile olsa nefes alma yolunu seçecekleri, bu arada boş bulunan iki bakanlık için yapılacak transferlerle durumlarını düzeltecekleri belirtiliyor. Politik çevreler bu tür söylentilerin biraz da CHP'lilerin yüreklerine su serpmek için çıkartıldığı görüşünde.

CHP ORTAK GRUBU

Bugün saat 10.00'da toplanacak olan CHP ortak grubunda da sıkıyönetimin uzatılması konusu görüşülecek. Grupta başta sol kanat parlamenterleri olmak üzere çok sayıda milletvekili ve senatörün sıkıyönetim uygulamaları nedeniyle hükümeti sert biçimde eleştirecekleri bildirilmekte. CHP'li parlamenterler Ecevit Hükümeti'nin bir an önce sıkıyönetimsiz bir döneme geçilmesi için önlemler almasını isteyecekler, sıkıyönetimin demokrasiden yana güçlerle CHP arasına iyiden iyiye kama soktuğu görüşünü savunacakları bildirilen parlamenterlerin gerek işçi ve gerekse memur kuruluşlarının kapatılmalarına, demokratik basın üzerindeki baskıya da kesin tavır alınmasını isteyecekleri belirtiliyor.

Son gelişmeler nedeniyle CHP grubunda konunun daha çok bir hükümet sorunu haline getirileceği ve alınacak bağlayıcı kararın az farkla da olda ortak gruptan yine geçirilebileceği söyleniyor.

AP'nin arka arkaya giriştiği transferler piyasayı hareketlendirdi. AP'liler bugün iki yada üç milletvekili daha transfer edebileceklerini bildiriyorlar. Bu arada CHP'lilerin de bazı milletvekilleri ile temasta oldukları söylentisi Ankara kulislerinde hakim. Ancak transferlerde AP'nin gerçekleştirme şansı güçlü.

Hükümetten istifası konusunda AP'lilerden sürekli olarak teklif aldığını belirten Bağımsız Bakanlardan Mustafa Kılıç bakanlıktan kesin olarak istifayı düşünmediğini bildirdi.

Önceki gece Devlet Bakanı Mehmet Can, İmar ve İskan Bakanı Ahmet Karaaslan, Devlet eski Bakanı Ali Rıza Septioğlu ile birlikte yemek yediklerini de kaydeden bakan bu yemekte istifanın söz konusu bile edilmediğini belirtti.

Bağımsız Bakanlardan Orhan Alp'de Devlet Bakanı Septioğlu'nun istifasının tamamen kişisel olduğunu belirtip diğer bakanların görevleri başında olduğunu söyledi. Alp şöyle dedi:

«Sürpriz etkisi yaptı. Başka istifa olacağına inanmıyorum hepimiz görevimizin başındayız.»

Devlet Bakanı Salih Yıldız hükümetten istifa edeceği yolundaki söylentilerin asılsız olduğunu belirtti. Yıldız politik kulislerde adının fazla geçmesi üzerine yaptığı açıklamada «Yok öyle birşey görevimi sürdürüyorum» dedi.

Bilindiği gibi Yıldız CHP'nin hükümetten çekilmesi üzerine partisinden ayrılarak hükümette kalmıştı. İstifa edeceği yolundaki söylentilerin yoğunlaşması üzerine kendisini arayan Politika muhabirine «Haber mi yaratmak istiyorsun yoksa gazetecilik mi yapacaksınız?» şeklinde çıkışan Yıldız istifasının söz konusu olmadığını bildirdi.

Öte yandan AP Kocaeli Milletvekili Adem Ali Sarıoğlu, «devleti milyonlarca lira zarara soktuğu» gerekçesiyle Gümrük ve Tekel Bakanı Tuncay Mataracı hakkında Meclis soruşturması açılmasını istedi.

Sarıoğlu, TBMM Başkanlığına verdiği önergede, Gümrük ve Tekel Bakanlığı içersinde bakanın da muvafakatı ile silah kaçakçılığı yapıldığını iddia etti.

Maraş davasında

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

receyi bulan bunaltıcı bir havada sürdürüldü. Duruşmada 3'ü kadın 3 sanık sıcaktan baygınlık geçirdi. Kadınlardan birinin hamile olduğu gözlendi. Ayrıca, 572 tutuklu sanıktan 562'sinin hazır bulunduğu duruşmada sanık avukatlarından Metin Şirikçi, 353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluş ve Yargılama Usulü Yasasının 115. maddesi son fıkrasında «İddianameye İtiraz Edilemez» hükmünün yeraldığını belirtti ve «Bu hüküm Anayasa'nın 31. maddesi ile Avukatlık Yasasının savunma özgürlüğü prensibine aykırıdır. İddianame eksik ve yanlış hazırlanmıştır. İddianameye itiraz etmek doğal haktır» dedi. Mahkeme Heyeti, kısa bir aradan sonra sanık avukatı Şirikçi'nin iddiasına şu yanıtı verdi:

«İddianamede yazılı olan suç vasfı değişmez değildir. Yargılama sırasında toplanan delillerle suç vasfı da değişebilir. Soruşturmanın geliştirilmesi safhasında sanık avukatları her zaman sorulmasını gerekli gördükleri suçları öne sürebilirler. İddianamedeki suç vasfının eleştirilmesi ve değiştirilmesine ilişkin istekler, savunma safhasında öne sürülebilir. Bu nedenlerle istem ciddi görülmemiş, mahkeme heyetince oybirliğince reddedilmiştir.»

Öte yandan, K. Maraş katliamı davasına müdahil olarak giren bazı avukatlar, Sıkıyönetim Komutanlığına başvurarak can güvenliklerinin sağlanması isteminde bulundular.

Ayıp oluyor

(Baştarafı 6. Sayfada)

lüplerin isteği olan yabancı sporcu yasağının kaldırılması için dümenler çevireceğine bunlarla ilgilenmeli. Maçların bir dahaki yıl için başlamak üzere sezon öncesinde oynanmasını sağlamalı.

REKLAMLAR

● 19 Mayıs Stadı'nda her zamanki gibi reklamlar tüm sahayı çevreliyordu. Sporla ne ilgisi olduğunu bir türlü çıkaramadığımız reklamlar arasında şunlar vardı:

En çok faiz veren bankalardan, paranıza en yüksek geliri veren şirkete, ciklet reklamından, kadifeye, en kaliteli olduğunu söyleyen reçelden T-shirt'e... Ayrıca bisküvi, traktör, buzdolabı, çamaşır makinası, akü, yer döşemesi, pazar ve iş makinası reklamları tüm yeşil sahayı çevreliyordu. Reklamlar insanın kafasına kadar çıkmış. Fenerbahçe yazılı karton şapkalar bile P.S.V. ile Philips ile donatılmış.

● Maç sırasında bayılan seyirciler oldu. İşte bu seyircilerden, birisi de Kamil Sultan. Maç için ta İstanbul'dan gelmiş Akşam lisesi öğrencisi. Ve de büro işçisi.

— Niye bayıldın?

— L.. Hakeme baksana abi. Bunlar bilerek yapıyor. O penaltı mıydı?

— Bu yüzden mi bayıldın?

— Sen ölmediğime dua et abi.

— Peki takımın yenilse veya yense senin için ne değişecek?

— Dalga mı geçiyorsun abi. Kupayı alsınlar canımı yesinler.

— Afiyetler olsun arkadaşım..,

Mataracı

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

Tan ve Devlet Bakanı Mustafa Kılıç dün Adalet Bakanlığında yaklaşık bir saat süren bir görüşme yaptılar. Kılıç görüşmeden çıkarken yaptığı konuşmada istifa etmeyeceğini tekrarladı. Başbakan Bülent Ecevit de Türk-İş İcra Kurulu ve Genel Yönetim Kurulu üyeleriyle iki saat kadar süren bir görüşme yaptı. Başbakan toplantıdan çıkarken yaptığı açıklamada Septioğlu'nun istifasını beklemediğini belirterek «Tabi çok üzüldüm bu kararına. Kendisine Devlet Bakanı Mustafa Kılıç vekalet edecek» dedi.

Adalet Bakanlığında saat 19.00 sıralarında biraraya gelen dört bakan görüşmeden çıkarken yalnızca çay içmek için birlikte olduklarını söylediler.

ECEVİT'İN SÖZLERİ

Başbakan Bülent Ecevit de Türk-İş yöneticileriyle iki saat kadar süren görüşmeden çıkarken yaptığı konuşmada Septioğlu'nun istifasını beklemediğini belirterek «Tabii üzüldüm bu kararına. Kendisine Devlet Bakanı Mustafa Kılıç vekalet edecektir» dedi. Ecevit bir gazetecinin son günlerde meclisteki sayısal denge konusunda çelişkili haberlerin yeraldığını belirterek «Bu dengenin hükümetin yararına mı zararına mı» olduğu yolundaki sorusu üzerine de «Henüz hesap yapacak zamanı bulamadım» karşılığını verdi.

Akkuyu

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

paranın toplam ödemenin bir bölümü sayılması konusunda anlaşmaya varıldı. Banka, bundan sonra müşavirlik ve mühendislik hizmetleri için Türkiye Elektrik Kurumu'na 13 milyon 962 bin İsviçre Frangı tutarında kredi verecek.

İçişleri

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

kabul etmemiş ve en kısa zamanda olağanüstü genel kurula gidilmesini, yoksa derneğin kapatılacağını bildirmişti. TÖB-DER Merkez Yürütme Kurulu bunun üzerine İçişleri Bakanlığına ve danıştaya başvurarak alınan kararın iptal edilmesini istemişti. İçişleri Bakanlığının son yazısı üzerine 22 Haziran'da yapılması kararlaştırılan olağanüstü genel kurul kararı da kaldırılmış oldu.

TÖB-DER'in bugün konuyla ilgili bir açıklama yapması bekleniyor.

Üniversitelerarası seçme sınavının demokratikleştirilmesi zorunlu...

(Baştarafı 5. Sayfada)

Başarılı öğrencilerin büyük çoğunluğunu da «fen eğitimi» yapan birkaç lise ile paralı özel liselerden gelenler oluşturmaktadır. 1977-78 döneminde Ankara Fen Lisesi'nden 14, İzmir Atatürk Lisesi'nden 5, Bornova Anadolu Lisesi'nden 7, özel liselerden 9, toplam 35 öğrenci; 1978-79 döneminde Ankara Fen Lisesi'nden 22, İzmir Atatürk Lisesi'nden 5, Bornova Anadolu Lisesi'nden 5, özel liselerden 11, toplam 39 öğrenci başarılı öğrenciler arasında yer aldılar. Yukarıdaki liseler kısaca 1977-78 sınav döneminde yüzde 66.03; 1978-79 sınav döneminde ise yüzde 73.58 oranında en başarılı ilk 53 öğrenciyi çıkarmışlardır.

Burjuvazi çocuklarını ilkokuldan, liseye dek paralı, özel okullarda okutuyor. Özel kurslardan geçiriyor. Bu küçük azınlık, ayrı eğitim ve bilimsel olanaklardan ekonomik gücüyle yararlanıyor. Bu noktada eğitimdeki sınıfsal ayrıcalıklar ÜSS'nda da kendini gösteriyor.

Üniversite kapılarında yüzbinlerce gencin yığılması, ülke çapında mantar gibi biten dershanelerin doğmasına neden oldu. Bir ikisi dışında hiç bir bilimsel özelliği olmayan, sadece kâr amacı güden yüzlerce dershane açıldı. Yüzbinlerce genç, yoğun reklam kampanyası sonucu kurslara katıldı. Gençler bir iki aylık kurslara binlerce lira verdiler. Dershane sahiplerinin aşırı kârlarına göz yumuldu. Bu alanda yeni kapitalistler yaratıldı. Yüzbinlerce gence kalabalık sınıflarda verilen bilimsel hiç bir özelliği olmayan kurslar umut olarak gösterildi.

KAPİTALİST SİSTEMDE BUNALIM SÜREGENDİR

Gerici-eleyici, ayrıcalıklı eğitim sistemi kapitalizmin ürünüdür. ÜSS gerici eğitim sistemi içinde oluşan laçka yapının uzantısıdır. Bunalım gün geçtikçe her alanda derinleşiyor. Eğitim alanında da bunalım alabildiğine netleşmektedir. Kapitalizm varolduğu sürece ortadan kaldırılmasına olanak yoktur.

Ortaöğrenim gençliği, kapitalizmin yarattığı bunalımın çözümünde örgütlü hareketin önemini kavrıyor. Her gün yığınlar halinde akademik-demokratik-politik savaşımın içine giriyor. Onbinlerce ortaöğrenim gençliğinin örgütlü, bilinçli eylemleri işbirlikçi-tekelci burjuvazinin, gerici faşist güçlerin yüreğine korku salıyor. Yığınlar işçi sınıfının bilimi ışığında, savaşım ilkeleri etrafında örgütleniyor.

İlerici ortaöğrenim gençliği gerici-eleyici, ayrıcalıklı eğitime karşı çıkıyor ve «herkese öğrenim hakkı», «eğitimde ulusal ayrıcalığa son» belgilerini haykırıyor ve haykıracak. Sonra da ekliyor:

● Meslek lisesi mezunlarına eşit kontenjan ayrılmalı, öğrenim gördükleri dalda eğitim yapan yüksek öğrenim kurumlarında bilgi ve yeteneğini geliştirmede öncelik tanınmalıdır.

● Fırsat eşitliğini ortadan kaldıran özel okul, dershane, paralı kurs gibi tüm ayrıcalıklı kurumlar kapatılmalıdır.

● Tüm liselilere verilen üniversiteye hazırlama kursları parasız sağlanmalıdır. Eğitim, fırsat eşitliğini ortadan kaldırıcı, her aşaması parasız halktan yana bir öze kavuşturulmalıdır.

● Tüm bu sorunlar göz önüne alınarak üniversitelerarası seçme sınavı demokratikleştirilmelidir.

KALICI ÇÖZÜM İLERİ DEMOKRATİK DÜZENDEDİR.

Eğitim çıkmazına, onun eleyici-ayrıcalıklı-gerici yapısına kapitalist sistemde köklü çözüm bulunamaz. Ancak, tüm ulusal demokratik güçlerle vereceğimiz birlikte savaşım kalıcı başarılar elde etmemize olanak hazırlayacaktır. Bu doğrultuda tüm ulusal demokratik güçlerle eylem ve cephe birliğinde ortaöğrenim gençliği olarak örgütlü ve yığınsal olarak yerimizi almak zorunludur. Görev: Ulusal Demokratik Cephe'yi örmek, savaşım, bayrağını yükseklerde tutmaktır.

İlerici orta öğrenim gençliği sorunlarına kalıcı çözümün İleri Demokratik Düzen'de olduğunun bilincindedir. Eleyiciliğin, bölgesel ayrıcalığın, ulusal baskının olmadığı, gençliğin yeteneklerinin geliştirilebilme olanakları, ulusal demokratik eğitimde mümkündür. Ortaöğrenim gençliği başta işçi sınıfımız olmak üzere tüm ulusal demokratik güçlerle birlikte İleri Demokratik Düzen savaşımında yerini alacaktır. İşçi sınıfımıza ve savaşım ilkelerine inançla, bitmek tükenmek bilmeyen direngenlikle akademik-demokratik sorunlarına sahip çıkacaktır.

TÜZÜK DEĞİŞİKLİĞİ

(MADDE 1.) Derneğin Adı: Sarıgöl Aşkın Spor Derneği. Kısa adı: S.A.S.D.'dir. Dernekler Kanununa göre kurulmuştur. Merkezi: G.O. Paşa - İst Dur. Şubesi yoktur,

şeklindeki birinci maddesinin,

MADDE 1. Derneğin Adı: Yenidoğan Spor Derneği kısa adı: Y.S.D.'dir. Dernekler Kanununa göre kurulmuştur. Merkezi: G.O. Paşa - İst. Dur. Şubesi yoktur.

şeklinde değiştirilmiş. Madde 3'e de G fıkrasıyla aşağıdaki eklemenin yapılmasına karar verilmiştir.

MADDE 3. G-) Federe olmak üzere Spor Bakanlığı teşkilatının gerekli kademelerine başvurmak.

P: 1663

YİTİK

AÜFF'den aldığım şebekemi kaybettim. Hükümsüzdür.

Ayşe ÖLÇER
(Po: 1664)

Politika

SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

● Sahibi: Politika Basım ve Yayım A.Ş. adına ... ... KEMAL TÜRKLER
● Yazıişleri Müdürü: ... ... Tamer KAYAŞ
● İstanbul: Yerebatan Cad. Taşsavaklar Sok. No: 6 Cağaloğlu Tel.: 27 77 12 - 27 69 09 - Teleks: 23 290
● Ankara: İzmir Cad. No: 20/27, Kat: 7 Kızılay Telefon: 18 79 59 - 17 66 36 — Teleks: 42 466 - 42 679
● İzmir: Cumhuriyet Bul. Aslan Kapanı İş H. K.:5 No: 510 Konak
● Dizgi: ... ... Politika Tipo Tesisleri
● Baskı: ... ... Asya Gazetecilik ve Neşriyat Ltd. Şti. Matbaası
● Dağıtım: ... ... Hürriyet Holding A.Ş.
● İLAN KOŞULLARI: 2-3-7. sayfalar (sütun /cm): 300 TL. - 4-6. sayfalar (sütun/cm): 250 TL. - 8. sayfa (sütun/cm): 700 TL. Yayın ilanları (tek sütun, 5 cm): 250 TL. - Ölüm, Teşekkür, Nişan, Doğum vb. (tek sütun, 5 cm): 500 TL.
● ABONE KOŞULLARI: 3 Aylık: 450 TL., 6 Aylık: 900 TL., 1 Yıllık: 1800 TL. Avrupa ülkeleri: 1 Yıllık: 200 DM., 6 Aylık: 100 DM. Diğer ülkeler için 1 Yıllık: 120 dolar.

54 gündür gözaltında bulunan TÜS-DER yöneticisinin bırakılması istendi

Ankara, (Politika) — TÜS-DER Genel Başkanı Hasan Fehmi Mavi Başbakan Bülent Ecevit, Bakanlar ve CHP'li parlamenterlere birer mektup göndererek 54 gündür gözaltında bulundurulan Merkez Yürütme Kurulu üyesi Halil İbrahim Sargın'ın serbest bırakılmasını ve sıkıyönetimin kaldırılmasını istedi. Mavi mektubunda CHP'li parlamenterlerin sıkıyönetimin kaldırılmasından yana oy vermek zorunda olduklarını hatırlatarak «bu sizin tarihsel görevinizdir» dedi.

AP'nin 1970 yılındaki niyet mektubunun metni açıklandı

AP hükümeti 1970'de devalüasyon kararıyla 1 doları 15 lira yapmıştı

● Devalüasyon için IMF'nin baskı yapması bir yana, AP devalüasyon yapma konusunda IMF'den müsaade istemiş.

CHP, hükümetin «zam şampiyonu» olduğunu iddia ediyor, IMF'den sağlanan kredileri kuşkuyla karşılıyordu.

Haber Merkezi — Başbakan Bülent Ecevit tarafından geçtiğimiz günlerde ayrıntılarının ortaya çıkarılacağı bildirilen 1970 yılındaki AP hükümetinin IMF'ye sunduğu «niyet mektubu»nun metni ANKA Ajansı tarafından açıklandı. Devrin Maliye Bakanı Mesut Erez tarafından imzalanan «niyet mektubu» 10 Ağustos 1970 tarihinde yürürlüğe girecek olan devalüasyon için IMF'den istenen izini kapsıyordu. IMF'nin onayıyla 10 Ağustos 1970'de Türk parası devalüe edilmiş ve 1 dolar 15 lira olmuştu. 1970 yılındaki devalüasyonla paranın dışarıdaki değeri yüzde 66.6 oranında düşürülmüş ve fiyat artışları yüzde 80'i bulmuştu. Bu devalüasyonun karşılığından Uluslararası Para Fonundan üç yılda bir kullanılmak üzere 1 milyar dolarlık ek kredi sağlanmıştı. Demirel hükümeti devalüasyon sonucunda ekonominin istikrar kazanacağını açıklıyor, ekonomiye yeni kan geleceğini iddia ediyordu.

1970'DEKİ NİYET MEKTUBU 10. MEKTUPTU

1970'deki mektup, Türkiye'nin IMF'ye sunduğu onuncu mektup olarak bilinir. Mektupların 5'ini AP hükümeti verdi.

1970 yılındaki «Niyet mektubu»nda IMF başkanına hitaben şöyle deniliyordu:

«Kalkınma çabalarımızın bir sonucu olarak geçtiğimiz on yıl boyunca Türkiye'de önemli yapısal değişiklikler meydana gelmiş bulunmaktadır. Bu değişiklikler sonucu öyle bir durum ortaya çıkmıştır ki, cari kur değerleri, Türkiye'de fiyat - maliyet yapısı ile dünya fiyat ve maliyetleri arasında uygun bir bağ oluşturma durumunu yitirmiştir. Dolayısıyla ödemeler dengesini denetim altında tutabilmek için giderek artan ölçülerde miktar sınırlamalarına, katlı kur uygulamalarına, ikili ticaret anlaşmalarına ve parasal kaynaklarımızı sonuna kadar tüketmek yoluna başvurmak zorunda kalmış bulunuyoruz.»

Hükümetin Türk lirasının değerini düşürmenin çözüm olabileceği kararına vardığını belirten mektupta daha sonra şöyle denildi:

«Dolayısıyle 31 Temmuz 1970 tarihli ayrı bir yazı ile, Uluslararası Para Fonu'ndan, 10 Ağustos 1970 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere bir ABD doları karşısında Türk lirasının değerinin 9 liradan 15 liraya düşürülmesi için onayını istemiş bulunmaktayız. Yeni parite, aşağıda belirtilen hariç, tüm işlemler için esas teşkil edecektir. Tütün, fındık, pamuk, kuru üzüm, kuru incir, yağlı tohum, zeytinyağı gibi nisbeten düşük arz elastikiyetlerine sahip olan geleneksel tarım ürünlerinin döviz gelirleri, bir ABD dolarına karşılık 12 TL. olarak hesaplanan bir pariteden teslim edilecektir. Bu parite ile, bu ürünlerin üretiminin genişletilmesi ve modernleştirilmesi için yeterli bir özendirici sağlanmış olacaktır.»

TÜRKİYE, «ACI İLAÇ»I İÇTİ

Demirel'in başkanlığındaki Bakanlar Kurulu'nun 7 Ağustos'ta yaptığı gizli toplantı, Türkiye'yi bu noktaya getiren toplantıların en önemlisi olarak tarihe geçecekti. Uluslararası Para Fonuna göbekten bağlanış bu tarihte oldu ve gazeteler, IMF'den izin istenerek uygulamaya sokulan devalüasyonu kamuoyuna şöyle açıkladılar: «1 dolar: 15 TL».

11 Ağustos tarihli Milliyet'te şöyle yazıyordu:

«Ekonomik hayatın özellikle son iki yılda dillerden düşmeyen söylentisi gerçekleşmiş ve dış kredileri azalırken dış ticareti de gittikçe tıkanıklaşmaya başlayan Türkiye, uluslararası batılı ekonomik kuruluşların ısrarla salık verdikleri «acı ilaç»ı içmişti.»

Fırıncıların fazla fiyat istekleri İstanbulluları ekmeksiz bırakacak boyutlara ulaştı

İstanbul'da ekmek sıkıntısı başladı

● DİSK'e bağlı Gıda-İş bir un fabrikasında greve giderken, 3 fabrika da lokavt ilan etti. Fırınlarda sözleşmelerin uygulanmadığını belirten işçiler işi yavaşlattı

İstanbul (Politika) — İl Koordinasyon Kurulunun 470 gram ekmeğin 6 liradan satılması yolunda aldığı son karar da ekmek işverenlerini tatmin etmeyince, İstanbullular ekmek sıkıntıyla karşı karşıya kaldı. Tek Gıda - İş Sendikası yetkilileri, fırın işverenleriyle iş kolu düzeyinde toplu sözleşme imzalandığını ancak bu sözleşmenin uygulanmaması nedeniyle fırın işçilerinin işi yavaşlatma yoluna gittiklerini söylediler.

Tek Gıda - İş Sendikası yetkilileri, bir süre önce fırın işverenleriyle yaptıkları sözleşme gereği günlük ücretlerin asgari 450 azami 750 liraya çıkartılmasının kabul edildiğini fakat işverenlerin bu ücreti vermeye yanaşmadıklarını bildirdiler. Bu nedenlerle dün İstanbul'da Tek Gıda - İş Sendikasının örgütlü olduğu fırınlarda ekmek üretimi düşürüldü.

EKMEK İŞVERENLERİ NE DİYOR?

Ekmek İşverenleri Sendikası yetkilileri, kendilerinin 418 gram ekmeğin 6 liradan satılması şeklindeki önerilerine karşılık, İl Koordinasyon kurulunun son kararına uyduklarını, kesin maliyet hesaplarının henüz gelmediğini ifade ettiler.

UN DEĞİRMENLERİNDEKİ GREV VE LOKAVTLAR

Tek Gıda - İş Sendikasının işi yavaşlatma eylemi sürerken DİSK'e bağlı Gıda-İş Sendikasının 135 işçinin çalıştığı İttihat Değirmencilik un fabrikasında greve başladı. İstanbul Değirmencilik, Bosfor Gıda, Şark Değirmencilik'de işverenler lokavt uygulamasını başlattı.

Konut maliyetlerinin yüzde 150 arttığı ileri sürüldü

Ankara, (ANKA) — Konut maliyetlerinin giderek yükseldiği ve 1978'de yüzde 150'ye ulaştığı savunuldu.

Öte yandan, malzeme sorunundan kaynaklanan ve daha önce 14 ayda tamamlanabilen bir inşaatın süresinin 20-22 aya yükselmesinin de maliyetlerin bu denli yükselmesinde önemli bir kaynak olduğu öne sürüldü.

Kısa adı TÜSİAD olan Türk Sanayici ve İşadamları Derneği'nin aylık yayın organı «Görüş» dergisinde, inşaat malzemesi piyasasının, 1978 yılının ilk iki ayında devalüasyon bekleyişleri ile bir canlılık kazandığı belirtilirken, Mart 1978 devalüasyonundan sonra, piyasanın yılın son üç ayına dek bir durgunluk dönemine girdiği ve yakıt sıkıntısının had safhaya vardığı kaydedildi.

İzmir'deki bir irade beyanında iki DİSK sendikası çekişti

İzmir, (Politika) — Toprak-Su . Bölge Müdürlüğü Makina İkmal Baş Mühendisliğinde yapılan irade beyanını Devrimci Toprak - İş Sendikası kazandı. Önceki gün yapılan irade beyanına katılan iki sendikadan DİSK üyesi TİS Sendikası 51 oy alırken, yine DİSK üyesi Devrimci Toprak-İş Sendikası 93 oy alarak bu işyerinde yetkili sendika olarak belirlendi.

Daha önce TİS'in yetkili olduğu Topraksu 1. Bölge Müdürlüğü Makina İkmal Baş Mühendisliğinde Devrimci Toprak - İş Sendikası örgütlenerek, Bölge Çalışma Müdürlüğü'ne başvurmuştu. Ancak TİS Sendikası, Bölge Çalışma Müdürlüğü'ne yaptığı başvuruda üye sayısını Devrimci Toprak - İş'ten daha fazla göstermişti. Bunun üzerine Bölge Çalışma Müdürlüğü yetkiyi TİS'e vermişti.

Anayasa Mahkemesi Madenler Yasasını perşembe günü ele alacak

Ankara (A.A.) — Anayasa Mahkemesi Genel Kurulu 21 Haziran Perşembe günü toplanarak, AP'nin «2172 sayılı devletçe işletilecek madenler hakkındaki yasanın iptaline ilişkin başvuruyu görüşecektir. Genel kurulun AP Cumhuriyet Senatosu Başkanvekilleri «2172 sayılı devletçe işletilecek madenler hakkındaki yasa»nın Anayasa'ya aykırı olduğunu iddia edeek, sözkonusu yasanın iptali istemiyle Anayasa Mahkemesi'ne başvumuşladı.

Yüksek Mhkeme, bir önceki toplantısında konuyu görüşmüş, Enerji ve Tabii, Kaynaklar Bakanı Deniz Baykal'ın konu üzerinde «sözlü açıklaması»nı dinlemişti.

Anayasa Mahkemesi Genel Kurulu, perşembe günkü toplantısında, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Deniz Baykal ile Bakanlık teknik elemanlarının konu üzerinde yapmış oldukları açıklamanın raportörce değerlendirmesini ele alacaklar. Anayasa Mahkemesi raportörü yasanın ülke bakımından, ekonomisi bakımından taşıyacağı önemi, çeşitli olasılıkları gözönünde bulundurarak, bütün ayrıntılarını, yasanın hukuksal durumunu öngören bir raporu genel kurula sunacak. Genel kurulda konunun yasal ve teknik durumu üzerinde durulduktan sonra bir karara varılması bekleniyor.

Öte yandan, Danıştay Başkanlığının «2172 sayılı devletçe işletilecek madenler hakkındaki yasanın 16. maddesinin son fıkrasında yeralan yürütmenin durdurulmasına karar verilmesi» biçimindeki hükmün Anayasaya aykırı olduğu iddiasıyla iptal istemi de, AP'nin başvurusu ile birleştirildiğinden Anayasa Mahkemesi'nin perşembe günkü toplantısında ele alınacak.

Korunmaya muhtaç çocuklar için ayrılan 40 milyon ödenekten 4 milyonu verilebildi

Ankara (A.A.) — Korunmaya Muhtaç Çocukları Koruma Birliğine devletçe tahsis edilen 40 milyonluk ödenekten bugüne kadar 4 milyon lirası verildiği bildiriliyor. Ankara'da 6 yetiştirme yurdu ile bir çocuk yuvasında barınan binlerce kimsesiz çocuk, terk edilmiş durumda.

Korunmaya Muhtaç Çocuklar Birliği Başkanı ve Ankara Vali Yardımcısı Mehmet İhsan Yalçın, A.A. muhabirinin sorularını yanıtlarken, «Şimdiye kadar halktan gördüğümüz yardımlarla çocuklarımızın günlük ihtiyaçlarını karşılayabiliyorduk. 1979 yılı için tahsis edilen 40 milyonluk bütçeden şimdiye dek 4 milyon lirası verildi. Yetiştirme yurtları devlet güvencesi altına alınmalıdır» dedi.

Vali Yardımcısı ve Korunmaya Muhtaç Çocukları Koruma Birliği Başkanı Yalçın, konuya ilişkin olarak yaptığı açıklamada, yurtlarda barınmakta olan çocukların da, 7-8 aydan beri harçlık alamadıklarını belirterek, çocuklara katıksız ekmek bulabilmek için çeşitli kuruluşlara borçlandıklarını söyledi.

Yalçın özetle şöyle konuştu:

«Türkiye genelinde bazı yurtlarda değerli yöneticiler var. Bunlardan biri Burdur, bir Denizli yurdunu örnek verirsek, buradaki çocuklar atölyelerde çalışarak üretime katılmakta, elde edilen gelirlerden bir döner sermaye sağlanmaktadır. Fakat bizim Ankara'daki 6 yurt ve bir çocuk yuvamızda böyle bir olanak yok.»

Memur öğrencilere öğrenim süresince izin hakkı tanınması istendi

Ankara (Politika) — TÜM - DER Ankara Şubesi, Gazi - Der ve ADHMA-YO - Der bir ortak açıklama yaparak memur öğrencilere daha önce uygulanan hizmet içi eğitim hakkının yeniden tanınmasını ve bütün memur öğrencilerin okulları devam ettiği sürece izinli sayılmalarını istedi.

Radyodan seçmeler

TRT-1

06.02 Günaydın
09.20 Dilden Dile
10.01 Arkası Yarın
13.00 Haberler
17.02 Akşama Doğru
18.01 Çocuk Bahçesi
19.00 Haberler
20.15 Köy Dağarcığı
21.30 Stüdyo Sizin
01.05 — 05.00 Gece Yarısı

TRT-2

09.00 Olayların İçinden
10.30 Kadın Sanatçılarımız
12.45 Bir Pınar ki
13.30 Olayların İçinden
16.20 Arkası Yarın
19.00 Haberler
21.00 Sanat Olayları

TRT-3

07.02 Güne Başlarken
10.30 Ülkeler ve Müzikleri
17.06 Gençler İçin
18.00 Stüdyo FM
20.00 Müzik Sözlüğü

Program·Haber·Eleştiri

Televizyon yayınları için sokaktaki adam ne diyor?

Bir tatil günü, sıcaklık otuz dereceyi aştı. Taksim alanı kavruluyor. İstiklal Caddesinde dolaşanlar var. Caddeden alana doğru gelen birisine soruyoruz:

— Gün pazar. Televizyon yayını 11.00'de başladı. İzliyor musunuz?

— Bırak be kardeşim. İnsan bu sıcakta eve kapanıp da film izler mi? Bir temiz hava alalım dedik, otobüsler tıkış tıkış, zor Taksim'e varabildim.

Çocuğunu elinden tutan genç bir hanıma yaklaşıyoruz:

— Televizyon yayınlarını nasıl buluyor sunuz?

— Hangi açıdan? Büyükler için olanı mı, büyükler için hazırlananları mı? Yabancı yapımları mı, yerlileri mi?

— Genel olarak ne diyeceksiniz?

— Genellikle kötü! Çocuk programlarında bir ikisi dışında ne amaçla yayın yaptıklarını anlayamıyorum. Sözlü programlarıysa yetersiz ve çok karamsar. Ne dediklerini anlamak için ya olağanüstü dikkat istiyor, ya da uzman olmak gerekiyor.

— Bir de eğlence programları konusunda düşündüklerinizi öğrenelim.

— Eğlence programlarından önce yabancı diziler üzerinde durmak isterim. Genellikle ilgi çekici oluyorlar. Ama hep yabancı kültürü bizimle aynı düzeyde olmayan ülkelerin sorunlarını görüyoruz. Üstelik yaz diye eskileri tekrarlamaya başladı televizyon.

— Kızınıza da bir soru yöneltebilir miyiz?

— Marko'yu seviyorum. Ama annesinden ayrıldığına çok üzülüyorum. Zengin ve Yoksul'u da çok severek izlemiştim.

— Gökkuşağı'nı izliyor musun?

— Evet. Çok da beğeniyorum. Ben de bir şiirimi yolladım, okudular.

— Sen televizyon programcısı olsan nasıl program yapardın çocuklar için?

— Üzmeyen, sevindiren, umut veren acısız programlar yapardım.

■

— Gazetemizin tlevizyon sayfası için size sorular yöneltmek istiyoruz. Önce mesleğinizi öğrenebilir miyiz?

— Bir matbaada çalışıyorum.

— Televizyon izler misiniz?

— Hem de nasıl. Başka eğlencemiz yok ki!

— Beğendiğiniz, beğenmediğiniz yanları?

— Yabancı dizileri merakla izliyoruz. «Kapalı Kapılar Ardında Washington»a çok şaştım. Meğer neler dönüyormuş Amerika'da...

— Yaz programları konusunda ne diyorsunuz?

— Hep tekrar. Dün akşam «Hanende Melek»i seyrettik. Yazın başımıza gelecekleri anladık. Bir de geçim sıkıntısı hep artarken soğan ekmek yiyecek miyiz kuşkusunda yaşayanların sorunlarına değinen programları doğrusu bekliyoruz.

■

— Sınavlara giriyorum. Bu yıl bitiyor üniversite. Televizyonu zamanım oldukça izliyorum. Biliyorum yönetimlerin yansıması en çok iletişim araçlarıyla gerçekleşir. Bu dönemde TRT'den olağanüstü şeyler beklemek bence umutsuz bir hayal. Çalışanların çoğu belli bir düzeyde ve tek başına «Ağıt»ı kaldırıp Zeynep Değirmencioğlu'nun filmini koyan birinin genel müdürün denetiminde. Kuşkusuz bu yayın biçimiyle savaşmak gerekiyor. Ama çabucak sonuç almak olanaksız. Genellikle beğenmiyorum programları.

Amacımız sokaktaki insanın televizyon için ne düşündüğünü sizlere iletmekti. Ara ara bu yola başvuracağız.

TELEVİZYON PROGRAMI

18.30 Haberler
18.35 Flanderler'in Köpeği
19.00 Minik Dünya
● 19.30 Anadolu'ya

Programda bir doktorla «mevsim hastalıkları» üzerine bir söyleşi, bir ozandan deyişler ve Kadın Ana adlı oyunun 11. bölümü yer alıyor. Bu bölümde Deli Mustan'ın kışkırtmasıyla karısını boşamaya kalkan Dibekçi Salih, daha resmen boşanmadan evleneceği kadını eve getirir. Bu kadın da uzaktan hısım olmaktadır. Ancak hiç durucuya benzememektedir. Fırsat bulduğu anda kaçacaktır. Hamide ise bu arada Kadın Ana'nın yanından kaçar ve eve baskın yapar. Sonra olaylar gelişir. Programı Filiz Ozankaya, Parlar Yazan, Erdal Soyluer hazırladılar. Nevzat Şenol'un sunduğu programın oyun bölümünde rol alan sanatçılar ise şunlar: Beyhan Gönenç, Yalın Tolga, Gülyüz Tolga, Ertan Savaşçı, Canan Mete, Alpay İzbırak.

20.30 Haberler
21.15 Beş Dakika
21.20 Türk Sanat Müziği Konseri
● 21.40 TV'de Yerli Sinema

Ayhan Işık'ın ölümü nedeniyle «Kezban Paris'te» adlı film kaldırılarak yerine Ayhan Işık'ın oynadığı «Üç Tekerlekli Bisiklet» filmi gösterilecek.

23.10 Haberler